

Всеукраїнська загальнонаціональна і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛЯЦЯ

<http://svitlytsia.crimea.ua>

№ 20 (1853)

П'ятниця, 15 травня 2015 р.

Видаветься з 31 грудня 1992 р.

Ціна договірна

18 ТРАВНЯ – ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ДЕПОРТАЦІЇ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО НАРОДУ

КОГДА МЫ ВЕРНЕМСЯ

Когда мы вернёмся домой всем народом,
Придётся вам вспомнить, откуда мы родом,
Придётся вам вспомнить, откуда вы сами
Незваными здесь объявились гостями.

Как станет невмочь
быть послушными пасами,
Мы милости вашей просить перестанем.
Мы гордость свою вековую припомним,
От скифов и тавров ведущую корни.

Когда мы вернемся, а мы все вернемся!
Однажды в степи иль горах соберемся
И весело, с музыкой справим поминки
По вашим указам, по вашим дубинкам,
По казошкам вашим о дружбе народов
В то время, когда нас лишили свободы!
Лишили Отчизны, Надежды и Бога,
Мостя из развалин мечетей дороги!

По вашей удобной говорчивой правде,
Пайками оплаченной верности ради.
По вашей оплётанной внуками вере,
Что можно народы казнить для примера.

Когда мы вернёмся, поклонимся в пояс
Тому, кто хранит ещё память и совесть,
Кто нашим тиранам не пел алелую,
Как старшему, руку тому поцелуем.

С того, кто нас подлецко травит поныне,
Мы маску народных ревнителей снимем
И пусть они глянут в лицо нам открыто,
Не прячась за власти худое корыто!

Когда мы вернёмся, всё будет иначе,
И тот, кто нас топчет, пусть с горя заплачет,
Как плакали наши отцы на чужбине,
Когда матерей своих там хоронили.

Когда мы вернёмся, земля наша вскрикнет
И духов своих по ущельям окликнет,
Вернёт родники к долгожданным истокам
И пепел отцов возвратит их потомкам.
Мы слёзы утрём им, прощенья попросим
И слово дадим, что вовеки не бросим,
По воле своей ли, чужой ли, как прежде,
Ведь в ней наша память и наша надежда.
Мы в сердце любовь к ней

сквозь всё проносili!

Не всем этот путь оказался по силе,
Но даже кто падал, тот знал, мы вернёмся,
Все вместе под небом родным соберёмся!

Лейля ТАКОШ (Лиля Буджурова)

РОСІЙСЬКА «ВЛАДА» КРИМУ
ВИЗНАЧИЛАСЯ З «НОВИМ ФОРМАТОМ»
ДНЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ДЕПОРТАЦІЇ

У Криму російська влада має намір провести низку заходів, присвячених Дню пам'яті жертв депортациі 18 травня. Про це заявили учасники наради, що відбулася у Сімферополі під головуванням нинішнього «глави» Криму Сергія Аксёнова. Заступник голови Держради Криму Ремзі Ільясов заявив, що 18 травня цього року «знайде істинний формат проведення Дня пам'яті й скорботи».

Аксёнов зазначив, що має намір підпісати відповідний указ, «щоб заходи проїшли на високому рівні».

«Всі органи державної влади республіки братимуть участь у жалобних заходах цього Дня скорботи і пам'яті. При цьому ми хочемо, щоб цей день, ця дата мала новий сенс. Ми повинні думати про майбутнє, думати, як побудувати якісно нове життя кримськотатарського народу вже в багатонаціональній сім'ї кримчан. І від того, на якому рівні органи влади взаємодіятимуть із представниками кримськотатарських громадських організацій, залежатиме і сам день», – сказав він.

(Продовження на 10-й стор.)

На фото — останній жалобний мітинг пам'яті жертв депортациі, проведений у 2013 (ше «українському») році в тому демократичному велелодному «форматі», якого нині так бояться окупанти...

Фото В. Качули

**КРИМСЬКА
СВІТЛИЦЯ**

ЗАСНОВНИКИ:

Міністерство культури і туризму України,

Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети «Кримська світлиця» нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства «Просвіта» «БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ»

Головний редактор
Віктор
КАЧУЛА

Газета зареєстрована
Міністерством юстиції
України
Реєстрація свідоцтво
КВ № 12042-913ПР
від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди по-
діляє думки авторів публі-
кацій, відповідальність за
достовірність фактів не-
суть автори.

Рукописи не рецензують-
ся і не повертаються. Ли-
стування з читачами - на
сторінках газети.

Матеріали для друку
приймаються в електрон-
ному вигляді. Редакція
залишає за собою право
скорочувати публі-
кації і редактувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора -
(067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЙ:
95006, м. Сімферополь,
бул. Гагаріна, 5,
2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
<http://svitlytsia.crimea.ua>
Віддруковано в ТОВ
«МЕГА-Поліграф»,
м. Київ, вул. Марко
Вовчок, 12/14,
тел. (044) 581-68-15
e-mail: office@mega-
poligraf.kiev.ua
Тираж — 5000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне
газетно-журналне
видавництво»
03040, м. Київ,
вул. Васильківська, 1,
тел./факс
(044) 498-23-65
Р/р 3712800300584
в УДКСУ у м. Київ
МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail:
vidavniictvo@gmail.com
Розповсюдження,
передплатна, реклама:
тел. +38(044) 498-23-64;
+38 (050) 310-56-63

ВЕРХОВНА РАДА ЗАКЛИКАЄ СВІТ ЗАСУДИТИ ДІЇ РОСІЇ У КРИМУ

Верховна Рада України закликає міжнародну спільноту засудити репресивні дії Росії в окупованому Криму, спрямовані проти прав і свобод людини і посилити тиск на Москву з метою відновлення юрисдикції України в межах міжнародно визнаних кордонів. Про це йдеться в постанові парламенту, ухваленій у четвер 247 депутатами.

У постанові міститься вимога до Росії припинити порушення прав людини в Криму, а також заклик до міжнародної спільноти засудити депортацию кримських татар з півострова в 1944 році і захистити їх від дискримінації нині.

«Верховна Рада України... закликає усіх світових лідерів і визнаних громадських діячів зусиль заради захисту кримських татар від дискримінації та переслідувань з боку Росії», — йдеться у зверненні.

Депутати закликали міжнародну спільноту сприяти відновленню діяльності міжнародних моніторингових місій з прав людини в Криму, а також доказти зусиль до відновлення прав колишнього чинного голови Меджлісу кримськотатарського народу Мустафи Джемілєва і Рефата Чубарова, громадських діячів Ісмета Юкселя і Синавера Кадирова «на проживання

Депутати засудили міжнародну спільноту сприяти відновленню діяльності міжнародних моніторингових місій з прав людини в Криму, а також доказти зусиль до відновлення прав колишнього чинного голови Меджлісу кримськотатарського народу Мустафи Джемілєва і Рефата Чубарова, громадських діячів Ісмета Юкселя і Синавера Кадирова «на проживання

МУСТАФА ДЖЕМІЛЄВ: «У КРИМУ ЗНИКЛИ 18 ТАТАР, А ЗНАЙШЛИ ЛІШЕ ТРИ ТРУПИ»

Новий режим у Криму гірший за радянський, адже навіть тоді людей за інакомислення карали за певною процедурою, а зараз люди просто зникають. Про це заявив лідер кримськотатарського народу Мустафа Джемілев у ході дискусії на тему: «Анексія Криму — річниця злочину», передає кореспондент «Укрінформу».

«Новий режим нагадує 50-ті роки радянської влади. У чомусь він навіть гірший, адже тоді за інакомислення ув'язнювали, відправляли у тюреми, але ж то була процедура. А зараз людина просто може зникнути», — сказав Джемілев.

За його словами, 18 представників кримськотатарського народу в АРК безслідно зникли. «Ми знайшли поки що тільки три трупи, інші — невідомо де. Але, скоріш за все, вони також мертві. І ніхто за це не несе відповідаль-

ності», — наголосив лідер кримських татар.

Джемілев висловив обурення, адже на знайдених мертвих тілах чітко видно сліди жорстокого катування. Зокрема, кримськотатарського активіста Решата Аметова було вбито ударом ножа в очі.

«Зараз у Криму навіть заявили про винагороду тому, хто надасть інформацію про вбивцю. Ймовірно Гоблін, тобто Аксюнов, хоче собі цю нагороду, тобто себе здати і себе нагородити», — сказав Джемілев.

На його думку, нині ситуація в Криму, як при Сталіні, — прослуховування, стеження. «Люди бояться обговорювати один з одним політичні питання, оскільки моментально, може, у них там техніка якесь спеціальна чи такий рівень донесення, з'являється ФСБ», — розповів він.

не має під собою жодних аргументованих обґрунтувань. Навіть більше — насильницьке вивчення чужої для Криму української мови викличе надмірну нервозність поміж кримчан, котрі шойно позбулися української окупації, що призведе до додаткового негативу щодо «встановлення культурних, гуманітарних зв'язків з Україною та національними товариствами Криму».

При цьому Вадима Мордашова особливо насторожили

«аналогічні ініціативи, які

походять від керівників Громадської палати Криму, зокрема Анатолія Форманчука,

щодо створення в Криму

українських центрів».

Підсумовуючи сказане, кримський

«громадський діяч» вирішив,

що український культурний

центр у Криму не потрібен,

оскільки він «може не лише

стати легальною структурою

як джерело політичних спекуляцій з боку чинного не-

адекватного керівництва

України, а й перетворитися

на осередок для екстремістської діяльності заборонено-

го у РФ «Правого сектора» і т.

д., що спричинить дестабілізацію становища в Криму».

www.news.info/articles/4642/

вихідний день. Адже суть саме у тому, щоб одягнути вишиванку всім містом, аби показати свою єдність і солідарність з усім своїм народом», — сказала вона.

Це свято, переконана Воронюк-Волошин, об'єднає українців незалежно від їхньої статі, соціального статусу, віросповідання чи політичних поглядів. Воно є самодостатнім, не прив'язане до жодного державного чи релігійного. Мета — зберегти споконвічні народні традиції створення та носіння етнічного вишиваного одягу. Це — культурний спосіб об'єднання і самоідентифікації.

* * *

У Сімферополі свято вишиванки розпочнеться ще 16 травня: біля входу в Музей української вишивки ім. Героя України Віри Роїк її учениці будуть проводити майстер-класи. Поч. о 14.00. Цей захід відбудеться за програмою «Єдиний музейний простір», присвяченою Міжнародному дню музеїв, який відзначається у світі 18 травня. Тож з Криму до Всеукраїнського Дня вишиванки — рукою подати!

на своїй рідній землі, безперешкодний в'їзд до Криму і виконання своїх функцій як голів і представників Меджлісу кримськотатарського народу».

Крім того, Верховна Рада вимагає від Росії забезпечити повернення в Україну сина Джемілєва Хайсера, звільнити від незаконного позбавлення волі заступника голови Меджлісу Ахтема Чайгоза, громадських активістів Алі Асанова, Мустафу Дегерменджі, Есекендера Небієва, Талята Юнусова.

Парламент доручив Голові Верховної Ради Володимиру Громисману не відкладно направити це звернення до ООН, Європарламенту, ПАРЄ, Парламентської асамблеї ОБСЄ, а також до світових лідерів.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ПРИСВОЇЛА ОКУПОВАНому АЕРОПОРТУ ІМ'Я КРИМСЬКОТАТАРСЬКОГО ЛЬОТЧИКА

Верховна Рада України присвоїла аеропорту «Сімферополь» у Криму ім'я дівчі Героя Радянського Союзу, льотчиці-випробувача Амет-Хана Султана. Як сказано в постанові, аеропорт тепер називається «Міжнародний аеропорт «Сімферополь» імені Амет-Хана Султана».

Кримчани неодноразово виступали з проханням присвоїти ім'я кримськотатарського льотчика аеропорту в Сімферополі. Напередодні з подібною ініціативою виступили активісти кримського «Українського культурного центру», які оприлюднили відповідний відкритий лист, щоправда, на адресу російської Держради і Ради міністрів Криму, а також уряду Російської Федерації.

До цього, наприкінці лютого 2015 року, організація «Крим більш» та Громадська рада кримськотатарського народу (ОСКН) звертались із таким самим проханням про переименування аеропорту в Сімферополі до президента Росії Володимира Путіна.

Радянський льотчик Амет-Хан Султан здійснив 603 бойових вильоти, збив особисто 30 і у складі групи 19 літаків люфтваффе. За час льотної роботи пілот освоїв близько 100 типів літальних апаратів, його наліт склав 4237 годин. 1 лютого 1971 року Амет-Хан Султан загинув при виконанні випробувального польоту на літачій лабораторії Ту-16. Його поховали на Новодівичому кладовищі в Москві.

Після анексії півострова Росією, в березні 2014 року, кримські аеропорти були захоплені рішенням уряду України. Будь-які польоти туди і назад є порушенням законів України та міжнародних правил, тому авіакомпанії можуть потрапити під міжнародні санкції України та ICAO. Наразі авіапольоти до Криму здійснюють лише російські авіакомпанії.

* * *

А кримська «влада» переименувала школу під Феодосією, раніше названу на честь української письменниці Олени Теліги... (стор. 11)

«УКРПОШТА» ПРЕЗЕНТУЄ СЕРІЮ МАРОК ПРИСВЯЧЕНИХ КРИМСЬКИМ ТАТАРАМ

Українське державне підприємство поштового зв'язку «Укрпошта» у травні планує ввести в обіг поштові марки, присвячені кримським татарам. Про це повідомляє сайт підприємства, за інформацією якого серія складатиметься з чотирьох марок: «Кримськотатарський воїн», «Дюрбе перших кримських ханів», «Танець «Хайтарма» і «Майстер-мідник», — по 130 тисяч екземплярів кожна.

На сайті кримського художника-кераміста Рустема Скібіна повідомляється, що над марками працював відомий український художник Микола Кочубей, а зображення на марках відрізняються високим ступенем автентичності.

У роботі брали участь етнограф Ульвіє Аблєєва, голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров, мистецтвознавець Мамут Чурлу, історик-публіцист Олекса Гайворонський, археолог Аліє Ібрағімова, історик Гульнара Абулаєва, професор Ісмаїл Карімов і Чингіз Халілов, а також колектив громадської організації «El-Cheber».

РАДА УХВАЛИЛА НОВИЙ ЗАКОН ПРО РЕЖИМ ВОЄННОГО СТАНУ

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про правовий режим воєнного стану» (реєстраційний номер 2541). Як передає кореспондент УНІАН, за даний рішення проголосували 254 із 322 народних депутатів, зареєстрованих у сесійний залі.

Згідно із законом, правою основою введення воєнного стану є Конституція України, цей закон та указ Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях, затверджений Верховною Радою України.

Цим законом визначається, що воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, і передбачається надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відбиття збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, обумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянства та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

Згідно із законом, військовим командуванням, яке може запроваджувати та здійснювати заходи правового режиму воєнного стану, є: Генеральний штаб Збройних Сил України, командування видів Збройних Сил України, управління оперативних командувань, командування військових з'єднань і частин Збройних Сил України; органи управління інших, утворених відповідно до законів України, військових формувань.

Рішення про створення військових адміністрацій приймається Президентом України за поданням обласних державних адміністрацій чи військового командування. Військову адміністрацію населеного пункту очолює начальник, який призначається на посаду і звільняється з посади Президентом України на пропозицію Генерального штабу Збройних Сил України або відповідної обласної державної адміністрації. Структуру і штатний розпис військових адміністрацій населених пунктів затверджує начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України за поданням начальника відповідної військової адміністрації.

Законом визначено, що пропозиції про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях на розгляд Президентові України подає Рада національної безпеки й оборони України. У разі прийняття рішення про необхідність введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях Президент України видає указ про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях і негайно звертається до Верховної Ради України щодо його затвердження і подає одночасно відповідний проект закону. Указ Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях, затверджений Верховною Радою України, підлягає негайному оприлюдненню через засоби масової інформації або оприлюдненню іншим способом. У разі оприлюднення указу Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях Верховна Рада України зирається на засідання у дводенний строк без скликання і розглядає питання про затвердження указу Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях у порядку, встановленому Конституцією України та Регламентом Верховної Ради України.

У разі оприлюднення указу Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях керівники органів державної влади та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій всіх форм власності зобов'язані сприяти негайному прибутию народних депутатів України на засідання Верховної Ради України та здійсненню їхніх повноважень.

У разі введення воєнного стану вводиться заборона проведення мирних зборів, мітингів, походів і демонстрацій. Неможливо буде відправити у відставку прем'єра разом з Кабміном, а також розігнати Верховну Раду.

Розробку закону РНБО ініціював ще в кінці лютого. Втім, як пояснив тоді секретар РНБО Олександр Турчинов, його мета зовсім не у введенні воєнного стану зараз і негайно, а в тому, щоб підкоригувати застаріле законодавство відповідно до нових викликів.

Раніше УНІАН повідомляв, що ВР ухвалила в першому читанні проект закону «Про внесення змін у деякі законодавчі акти України стосовно проходження військової служби у ЗСУ іноземцями та особами без громадянства» (реєстраційний номер 2389).

У МОСКВІ ПРЕЗЕНТУВАЛИ ДОПОВІДЬ «ПУТИН. ВІЙНА»

У Москві відбулася презентація доповіді «Путін. Війна», підготовленої соратниками вбитого наприкінці лютого російського опозиціонера Бориса Немцова на основі зібраних ним матеріалів. Як передає власний кореспондент УНІАН у РФ, доповідь складається з 12 глав і описує всі аспекти російського вторгнення в Україну. Зокрема, автори документа пояснюють, навіщо президенту РФ В. Путіну потрібна війна в Україні, а також описують методи роботи російської пропаганди.

Окрім авторів розповідають, як Росія анексувала Крим, наводять докази участі російських військових у боях на сході України. У документі пояснюється, що російські бойовики не є добровольцями, оскільки отримують гроші за участь у бойових діях. У доповіді наводяться дані багатьох російських військових, які загинули в Україні, а також докази постачання озброєння і військової техніки бойовикам на Донбас.

Окрім авторів доповіді публікують главу «Хто збив «Боїнг», де зазначено, що малайзійський авіалайнер вілтку 2014 року був збитий над Донецькою областю ракетним комплексом «Бук», який був призваний з Росії і перебував під контролем сепаратистів. Крім того, автори повідомляють, що реально керує окупованим Донбасом, описують гуманітарну катастрофу, що вин-

никла в результаті російського вторгнення. В окремій главі «Скільки коштує війна з Україною» підкривається про витрати РФ на ведення бойових дій. У передмові до доповіді наголошується, що ідея належить Борису Немцову, який одного разу заявив: «Я придумав, що треба написати доповідь «Путін. Війна», видати її великоми тиражем і роздавати на вулиці. Розповімо, як Путін розв'язав цю війну. Тільки так ми переможемо пропаганду».

«З початку 2015 року Немцов почав збирати матеріали для доповіді. Він багато працював з відкритими джерелами, знахідив людей, які могли поділитися інформацією. Немцов вірив, що спроба зупинити війну – це є справжній патріотизм... Війна з Україною – підлій і цинічний злочин, за який

За що ж нам «брат» такий?!

це порушенням принципів загальновсесійського світового ладу».

Також у німецькій версії промови канцлера згадується про те, що реальне припинення вогню на сході України, як і раніше, не спостерігається, а озброєні прибічники ДНР і ЛНР допускають «величезну кількість порушень».

Проте на сайті Кремля слова Меркель наведені у такому вигляді: «Анексією Криму, яка була вчинена, порушуючи міжнародне право, військовими діями в Україні цій співпраці було завдано тяжких збитків, тому що ми бачимо в цьому загрозу європейському мирному устрою».

* * *

Президент Росії Володимир Путін заявив, що в пакті Ріббентропа-Молотова «був сенс», а «Польща стала жертвою власної політики». Про це він заявив на спільній пресконференції з канцлером Німеччини Ангелою Меркель в неділю.

За його словами, СРСР пішов на угоду з Гітлером, щоб «не допустити прямого зіткнення», передає «Українська правда».

«Сенс забезпечення безпеки Радянського Союзу в цьому пакті був», – вважає Путін. Він заявив, що до цього, після підписання Мюнхенської угоди, Польща сама хотіла анексувати частину Чехії.

«Вийшло так, що після пакту Молотова-Ріббентропа і поділу Польщі вона сама стала жертвою тієї політики, яку намагалася проводити в Європі», – заявив Путін.

А сучасні Польщі та країнам Балтії, яких обурила заява глави Мінкульту Росії Мединського, який позитивно оцінив пакт Ріббентропа-Молотова, Путін порадив «не жити фобіями минулого».

Як відомо, після підписання в 1939 році пакту глав МЗС СРСР і нацистської Німеччини Гітлер напав на Польщу, а Сталін окупував Прибалтику і східну Польщу.

ла, наскільки крихкою є ситуація з безпекою та стабільністю в Європі. Україну необхідно підтримати, щоб вона могла краще гарантувати безпеку своїх громадян», – наголосив Давутоглу.

При цьому він зазначив, що також необхідно не забувати про жителів Криму. «Незаконна анексія Криму не може бути прийнятною за будь-яких обставин», – сказав Давутоглу. За його словами, збереження контактів, підтримка кримських татар та запобігання їхній ізоляції має вирішальне значення за даної ситуації в Криму.

МЕРКЕЛЬ: АНЕКСІЯ КРИМУ ЗЛОЧИННА І ПРОТИПРАВНА!

Канцлер ФРН Ангела Меркель висловила впевненість, що анексія Криму, а також військові дії на сході України є загрозою європейському мирному устрою. Про це глава німецького уряду заявила на прес-конференції за підсумками переговорів з президентом РФ Володимиром Путіним, передає dw.de.

«Злочинна і протиправна анексія Криму, військові дії в Україні завдали серйозного удара по співпраці (Росії і Німеччини – ред.),» – переконана Меркель. За її словами, Берлін бачить в тому, що відбувається, «загрозу європейському мирному устрою». Вона додала, що історія вчить нас вирішувати конфлікти, наскільки серйозними вони б не були, мирним шляхом, за допомогою діалогу.

Територіальна цілісність України повинна бути відновлена – про це заявила канцлер Німеччини Ангела Меркель в ході прес-конференції з Володимиром Путіним у Москві. «Нам варто рахуватися з тим, про що йдеться при реалізації мінського комплексу заходів, – повідомляє «Європейська правда». – Йдеться про те, щоб сувереність, сув-

ренітет і територіальна цілісність України були відновлені, і ми будемо продовжувати спільно над цим працювати», – сказала вона.

Зазначимо, що нинішнього року канцлер ФРН відмовилася бути присутньою на традиційному військовому параді в Москві з нагоди Дня Перемоги 9 травня через конфлікт навколо України. Вона відмовила Росію наступного дня, щоб покласти вінок до могили Невідомого солдата.

* * *

З розшифровки заяви Ангели Меркель, у версії прес-служби Кремля, зникли слова про злочинну анексію Криму.

На спільній прес-конференції з російським президентом Володимиром Путіним 10 травня канцлер Німеччини в різких висловлюваннях розкритикувала політику Росії, пише Російська служба ВВС.

На офіційному сайті Меркель, зокрема, розміщена така цитата: «Злочинна і така, що суперечить міжнародному праву, анексія Криму та збройний конфлікт на сході України серйозно підірвали наші відносини, оскільки ми вважаємо

ла, наскільки крихкою є ситуація з безпекою та стабільністю в Європі. Україну необхідно підтримати, щоб вона могла краще гарантувати безпеку своїх громадян», – наголосив Давутоглу.

При цьому він зазначив, що також необхідно не забувати про жителів Криму. «Незаконна анексія Криму не може бути прийнятною за будь-яких обставин», – сказав Давутоглу. За його словами, збереження контактів, підтримка кримських татар та запобігання їхній ізоляції має вирішальне значення за даної ситуації в Криму.

view/4803/. Пропонуємо ознайомитися з найголовнішими тезами розслідування.

1. Не менше 150 російських солдатів загинули в серпні 2014 року, згідно з оцінками джерел Немцова. Тоді українська армія перейшла в наступ, але була зупинена під Іловайськом російськими військами. Родичі загиблих військовослужбовців, як повідомляється в доповіді, отримали по 2 млн. руб. і дали підписку про нерозголошення щодо обставин їхньої загибелі.

2. Близько 70 російських солдатів (у тому числі не менше 17 десантників з Іваново), за твердженням Немцова, загинули в січні-лютому 2015 року під Дебальцевим. Представники інтересів родичів військовослужбовців у лютому звернулися до Немцова за допомогою, бо не могли добитися компенсації. У доповіді йдеться, що на той момент солдатів, відправлених на Донбас, стали звільнити з армії і видавати за добровольців. Міноборони Росії обіцяло платити компенсації за смерть і каліцтва, попри звільнення. Однак, стверджується в доповіді, що обіцянку виконано не було, а вбивство Немцова переконало родичів відмовитися від

домагань. «Якщо Немцова розстріляли біля стін Кремля, то з нашими підзахисниками в Іваново можуть зробити все, що взагалі є звагдно», – сформулював авторам доповіді спільну пози

«НЕ МАЮ СУМНІВУ, що ми ПЕРЕМОЖЕМО, ПЕРЕМОЖЕМО, як ПЕРЕМОГЛИ»

ПОРОШЕНКО ВІРТЬ У ПЕРЕМОГУ: «І ДОНБАС, І КРИМ БУДЕ ЗВІЛЬНЕНО!»

Президент України Петро Порошенко заявив, що вірить у перемогу: «І Донбас буде звільнено від окупантів. І Крим буде звільнено».

На цьому він наголосив у виступі під час меморіально-мистецької акції «Перша хвилина миру», що відбулася на території Меморіального комплексу «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років» в нагоді відзначення Дня пам'яті та примирення, повідомляє прес-служба Глави держави.

На початку виступу президент звернув увагу присутніх на монумент «Батьківщина-маті», який відомий руфером Мустангом прикрасив вінком із червоних маків.

Глава держави наголосив, що червоні з чорним маки, які є міжнародним символом пам'яті про загиблих у війнах, сьогодні стали й українським символом пам'яті. «Червоні з чорним маки — біла серця кожного з нас, тут присутніх. І завтра наша країна і ми з вами традиційно святкуватимемо День Перемоги над нацизмом, бо ми є народ-переможець», — сказав президент.

Президент зазначив, що сьогодні Україна вперше в європейському форматі відзначає День пам'яті та примирення і «дивиться на власну історію, нарешті, своїми очима, а не крізь московські окуляри».

Порошенко підкреслив, що протягом довгих шести років Другої світової війни сотні мільйонів людей у десятках країнах мріяли про першу хвилину миру, яка настала 8 травня рівно 70 років тому. «Про таку хвилину мріємо і ми з вами. Вона настане, в Україні знову запанує мир. Я обіцяю робити для цього все

можливе. І неможливе теж робити. Не маю сумніву, що ми переможемо, адже захищаємо свою рідну українську землю. І Донбас буде звільнено від окупантів. І Крим буде звільнено», — сказав Глава держави.

Президент наголосив, що ніхто не має права монополізувати перемогу над нацизмом і використовувати її для своєї імперської політики, тим більше відносно України. «Перемога 1945-го — спільній здобуток усього прогресивного людства, антигітлерівської коаліції та народів колишнього Радянського Союзу», — сказав президент на заходах, що відбулися 8 травня пізно ввечері.

О 23.01 було оголошено «Першу хвилину миру» і запалено чащу з вічним вогнем. Присутні вшанували хвилиною мовчання загиблих. Після цього в небо запустили кульки зі світлодіодами — «Маки пам'яті», пролунав гімн ЄС «Ода радості». **УНИАН**

ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ПЕТРА ПОРОШЕНКА НА УРОЧИСТОМУ ЗАСІДАННІ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ПРИСВЯЧЕНОМУ 70-Й РІЧНИЦІ ПЕРЕМОГИ НАД НАЦІЗМОМ У ЄВРОПІ, МІСЦЮ ТА РОЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

Дорогий Український народе! Шановні пресвяті отці! Дорогі ветерани і воїни! Шановні народні депутати! Високоповажні іноземні гости! Шановні пане Генеральний секретарю ООН!

Кадри, які ми щойно побачили, — це історія простої родини: Івана Залужного, його онука Івана Гутника-Залужного і доньки Галини Залужної. Неможливо стримувати емоції, відчуваючи біль цієї сім'ї, гіркоту її втрати, як і втрат тисяч інших українських родин.

23-річний молодший лейтенант Іван Залужний, рятуючи своїх товаришів, загинув 10 серпня минулого року під Амвросіївкою на Донеччині. Такого онука, нагородженого орденом «За мужність», виховав дід-герой. 96-річний Іван Залужний-старший пройшов усю Другу світову війну, брав участь у боях за Сталінград і завершив свій фронтовий шлях аж на Далекому Сході. Там, де пролунали останні постріли Другої світової. Іван Залужний показав Генеральному секретареві свою медаль за звільнення Кореї.

А сьогодні він тут, серед нас, у цій залі!

Дорогий Іване Оникійовичу! Вся Україна дякує Вам за онука-патріота. Вашій доньці Галині Іванівні — низький уклін за сина, як і всім мамам усіх українських героїв. Дозвольте вклонитися у Вашій особі всім ветеранам за великий ратний подвиг, за звільнення і порятунок України та цілої Європи!

То ж хіба можна, дорогі українці, знайти переконливішу, ніж історія родини Залужних, відповіда на запитання, чому ми так широко відзначаємо і День пам'яті, і День Перемоги над нацизмом?

Тому що такі величні подвиги не забуваються і в історію вкарбовані золотими літерами.

Тому що наша країна, проти якої здійснюється військова агресія, більше, ніж будь-яка інша, цінує мир, який тривав майже 70 років.

Тому, — сказав би Олександр Довженко, — знову «Україна в огні».

Тому що надто очевидними є паралелі між подіями в Європі наприкінці 30-х років минулого століття і тепер.

Тому що Україна, яка не була в ті роки незалежною державою де-факто, стала членом антигітлерівської коаліції, а ми, український народ, — народом-переможцем. Хоча зачінчення Другої світової так і не зробило Україну вільною.

Наше остаточне звільнення від дурману радянсько-російської імперської пропаганди значно роз-

шириє обрій історичного пізнання. Й урочистості цих днів дозволяють нам як ніколи глибоко осягнути минуле, оцінити його вплив на сьогодні, зробити правильні висновки на майбутні і проаналізувати ті події виключно в українській системі координат!

Для нас, українців, перші постріли тоді ще майбутньої світової війни пролунали в березні 1939 року на Закарпатті. Короткочасна поява та загибель Карпатської України стали відлунням Мюнхена-38 і краху сумновідомої політики вмиротворення та задобрування агресора.

Ми добре засвоїли ці суворі уроки історії.

Нам не треба пояснювати, що таке окупація чехословацьких Судетів, бо у нас частково окуповані дві наших області — Донецька та Луганська.

Нам не треба нагадувати, що таке аншлюс Австрої. Ми дуже добре це засвоїли на прикладі анексії Криму.

Дозвolio собі зачитати короткий вірш. Кожен, хто почує, самі вирішуйте, коли його насправді написано — в червні 1943-го чи у червні 2014-го:

*Лежить земля, тверда, розпечена,
Дощу чека, щоб натоїв...
Мов перед бурою, Донеччина
Мовчить в передчутті боїв.
Стоять під хатами і клунями
В соломі танки й тягачі,
І тільки дальніми відлуннями
Гудуть машини уночі.
Знамена скучили за словою,
Ждуть, щоб у бій взяли бійці.
І марить парубок Полтавою —
Під Лисичанськом, на Дінці...
Дорогі співвітчизники!*

Історія не знає умовного способу, але історична «якбитологія» не залишає сумніву: планетарній катакстрофі, якою стала Друга світова, можна було запобігти.

Якби не ховали голову в пісок; якби не розраховували на те, що кожна нова порція людської крові от-от наситить хижака-агресора; якби не тішили себе ілюзіями, мовляв, нас-то ця біда якось омине.

Фатальним результатом низки аморальних розрахунків та стратегічних прорахунків і стала Друга світова війна, яка в життя українців загирвалася майже за два роки до 22 червня.

У вересні 1939 року разом з поляками, — а я буквально сьогодні на світанку, ще тільки сонце сходило, повернувся разом з Генеральним секретарем ООН із Гданська, — українці першими відчули наслідки змови двох тоталітарних режимів — комуністичного та нацистського. І в стінах цього парламенту абсолютно справедливо ухвалено закон, який юридично прирівнює злочинність нацистської та комуністичної людиноненависницьких ідеологій і кривавих практик. Дуже своєчасно і дуже правильно.

І факт залишається фактом: протягом майже двох років, з осені 1939-го до червня 1941-го, сталінський Радянський Союз був союзником гітлерівської Німеччини. Промовистим символом цієї співпраці став спільній радянсько-нацистський парад у Бресті 17 вересня 1939 року. Але це не врятувало Радянський Союз від агресії, а народи СРСР — від необхідності сплачувати людськими життями за дружбу Сталіна з Гітлером, цих навіжених маніяків, яким кортіло поділити світ на двох. У підсумку ледве чи не кожен другий загиблий у Другій світовій війні був громадянином СРСР.

Ми з вами по праву пишаємося внеском наших дідів та прадідів у боротьбу з нацизмом. Україна разом з Білоруссю та європейською частиною Росії опинилася в епіцентрі воєнних дій, просто кажучи, — в самому пеклі!

Смерть свою скорботною косою

постукала в двері майже кожної української хати. Україна втратила вбитими, за різними оцінками, від 8 до 10 мільйонів людей. Понад два мільйони українських дівчат та юнаків примусово вивезли на роботу до Третього Рейху.

Більше половини від загальної кількості нацистських дивізій воювало саме на Східному фронті, і розгромлено їх саме тут. На території України проведено майже половину стратегічних операцій німецько-радянської війни. «На українських полях і селах в отінку й полум'я вирішується доля людства», — писав Олександр Довженко.

З думкою цього великого українця перегукуються слова американського журналіста Едгара Сноу, зафіксовані у січні 1945-го. Вони звучать приблизно так: «Вся ця титанічна боротьба, яку деякі схильні розглядати як славу Росії, була насправді в багатьох аспектах боротьбою, запеклою війною України, яка й коштувала багатьох більших утрат... Жодна інша країна Європи не зазнала такого руйнування міст, промисловості, сільськогосподарських угідь, загибелі стількох людей!».

За підрахунками істориків, у лавах Червоної армії з нацистами бились близько 6 мільйонів мешканців України. Серед них — і обіда мій діди, і дід моєї дружини, який пропав безвісти під Одесою, і брати моєї мами. Діди, якими я пишаюся, чио славу переказую своїм дітям і передам онукам.

Про подвиги українців у тій страшній війні можна говорити годинами, та я зупиняюся на головному. 2072 українці заслужили звання Героя Радянського Союзу. Легендарний льотчик Іван Кожедуб, який збив 64 фашистських літаків, став тричі Героєм. Чотири оперативно-стратегічні об'єднання Червоної армії, створені у 1943 році, були названі «Українськими фронтами». Українець Олексій Берест піднімав прапор перемоги над Рейхстагом.

Визнанням нашого коаліційного внеску у перемогу над нацизмом стало приєднання України в 1945 році до кола країн-засновниць ООН. І я радий вітати в цей урочистий день присутнього серед нас високого гостя — Генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй Пан Гі Муна!

Кілька років тому шоком для більшості українців стала сумнівом заявя — образлива і зневажлива щодо наших ветеранів і всіх українців, — ніби Росія виграла війну і без України. Такі слова — це і наруга над пам'ятю загиблих воїнів, і знущання над почуттями живих ветеранів.

Не виграби б цієї війни без України та українців! Тут навіть нема про що сперечатися! А от, до речі, про те, чи почалася бій війна, якби в Кремлі не підписали пакт Молотова-Ріббентропа, можна було б і подискутувати. Бо саме цей пакт відкрив останні шлюзи, які стримували війну.

Ніхто не має права монополізувати перемогу над нацизмом, а тим більше використовувати її для апології своєї імперської політики! Ця перемога — спільній здобуток усого прогресивного людства, антигітлерівської коаліції та народів колишнього Радянського Союзу. І я зараз від імені українського народу вітаю всі нації світу із 70-річчям перемоги над нацизмом.

Але насамперед хочу ще раз звернутися до наших славних дідів та прадідів. У рядах Червоної армії та радянських партизанських загонів, у лавах Української повстанської армії, у військових з'єднаннях країн антигітлерівської коаліції та європейських рухах опору ви рятували цілий світ.

(Продовження на 5-й стор.)

АДЖЕ ЗАХИЩАЄМО СВОЮ РІДНУ ЗЕМЛЮ. 70 РОКІВ ТОМУ НАШІ ДІДИ І ПРАДІДИ...»

Ви відбили агресію проти України із заходу. І низький вам за це уклін. Та хіба не правда, що навіть у страшних снах ви не могли уявити, що після сімдесяти років миру в житті ваших онуків та правнуків війна увірветься до нас зі сходу?!

Слава Богу, масштаби її не ті, що у світової. Але мотиви такі ж самі. Кордони комусь тиснуть, як замали чоботи. Імперські амбіції. Марення поверненням «ісконних земель». Грубе нехтування міжнародними правами. І нібито боротьба за права своїх одноНомовів.

Подібна «турбота» вилилася у справжню трагедію, яку Москва влаштувала, насамперед, російськомовним громадянам України, більша частина яких живе саме на Донбасі. Агресивна політика нашого сусіда коштувала життя більш ніж 6000 мирних громадян України – це, до речі, дані ООН. Більше 1000 зникли безвісти. Сотні тисяч людей внаслідок так званої «російської весни» стали біженцями, мусили рятуватися по усій Україні.

Вперше за 70 років ми зі зброєю в руках знову захищаемо свою країну, суворенітет та територіальну цілісність держави. Гідні слави своїх геройческих предків, українці встали на захист Батьківщини, виконуючи святий обов'язок у лавах Збройних Сил України та інших військових формувань.

21 людині присвоено високе звання «Герой України». Крайна повинна знати своїх героїв! Давайте привітамо оплескими кожне прізвище. Надія Савченко, Ігор Герасименко, Ігор Гордійчук, Володимир Григорюк (від зараз виступатиме), Михайло Забродський, Василь Зубанич, Олександр Петраківський, Олександр Порхун, Сергій Собко, Олександр Трепак, Сергій Шаптала.

Десятеро воїнів звання Героя отримали, на жаль, посмертно. Олександр Аніщенко, Богдан Завада, Євген Зеленський, Юрій Коваленко, Сергій Кривоносов, Сергій Кульчицький, Руслан Лужевський, Дмитро Майдорода, Костянтин Могилко, Тарас Сенюк. Слава Героям!

Загалом 1675 українських воїнів віддали своє життя за Вітчизну, за нашу перемогу, – неминучу, тому що добро завжди перемагає зло.

Прошу всю країну хвилиною мовчання вшанувати пам'ять загиблих і у часі Другої світової, і у нашій Вітчизняній війні за незалежність 2014-2015 років. Вічна їм пам'ять!

«Тільки б не було війни!». Хто з нас трохи старший, той пригадує, як часто ця фраза лунала в пізньорадянські часи. «Тільки б не було війни», – казали, і продовжували: «Все інше переживемо».

Зазвичай у новинах розповідають про бої та перемир'я, вбитих та поранених, біженців та полонених. Відбувається все це за сотні кілометрів, на Донбасі. І коли під вікном не чутно грому канонади, дійсно, доволі важко зображену, що саме ця гібридна війна і спровалює визначальний вплив на всі сфери нашого життя. На курс валюти, на ціни, на зарплати і пенсії. На бюджет країни і кожної родини.

Ми в рази збільшили видатки на оборону та безпеку – до 90 мільярдів. А от доходи впали, ба частину економіки знищено фізично. Десятки великих заводів не працюють – стоять. Десятки заводів демонтовані і вивезені до Російської Федерації. Ще десятки – завантажені на 30-40%, деякі – лише на 10%. Тому за минулій рік промисловість на Луганщині скоротилася на 31%, а на Донеччині – на 42%. Решта промисловості пішла вниз по технологічних ланцюжках. І ці ланцюжки охоплюють уже не тільки Донбас, а й сусідні регіони, всю Україну. Це – ефект доміно.

Тут справа вже не в конкретних цифрах, а в механізмі впливу на всю економіку. В світовій історії нема такого прецеденту, коли б

країні, проти якої розв'язано агресію і на території якої точиться війна, відбувався економічний бум і текли молочні ріки з медовими берегами. І ми, на жаль, не стали винятком. Але мій оптимістичний прогноз полягає в тому, що, коли ми виборемо мир, уже наступного року перші результати реформ дасться візнаки у відновленні економічного зростання.

Питання війни і миру – гострі та актуальні сьогодні, як ніколи. Є такі, хто вимагає кавалерійської атаки, щоб перевести дух аж на Далекому Сході. Тільки-от не кажуть, де ж взяти стільки коней. На іншому полюсі – пацифісти, які вимагають замиритися за будь-яку ціну. А посередині – відповідальні реалісти. Реалісти, які тверезо оцінюють наш військовий потенціал, міжнародне середовище та внутрішню ситуацію. Які твердо знають, що вирішити проблеми можна лише в комбінований спосіб, що поєднує оборонно-військові зусилля із політико-дипломатичними.

Цей шлях до миру зафіксований у Мінських угодах, які визнані основою для врегулювання всім світом, і навіть Росією. А посередині – відповідальні реалісти. Реалісти, які тверезо оцінюють наш військовий потенціал, міжнародне середовище та внутрішню ситуацію. Які твердо знають, що вирішити проблеми можна лише в комбінований спосіб, що поєднує оборонно-військові зусилля із політико-дипломатичними.

І скільки б мене не критикували за мій Мирний план, я зі свого курсу не зверну, бо відчуваю колosalну відповідальність за країну і за народ, який довірив мені владу. Бо курс цей – єдино можливий і правильний. Словом, безальтернативний. Бо він дає можливість зберігати і приможувати наші сили, нарощувати нашу обороноздатність.

Україна неухильно виконує домовленості, досягнуті у Мінську під час саміту в нормандському форматі. Це дозволило забезпечити певну деескалацію конфлікту, і кожен день, якщо у нас немає вбитих, – для мене неначе свято. Ми маємо скоординувати зусилля усіх наших країн-партнерів та ООН. Але рухатися далі ми зможемо лише після того, як наш ворог повністю припинить вогонь, навіть зі стрілецької зброї; безповоротно відвede всю важку зброю, і місяця її нової дислокації будуть відомі ОБСЄ; коли будуть всі умови для того, щоб ОБСЄ могла виконувати свою контрольну місію; і відбудеться обмін полоненими за принципом «всіх на всіх» та будуть звільнені усі українські заручники.

Та боротьба за мир тим успішніша, чим міцніша оборона. У бірзені минулого року, на початку агресії проти України, готовими до виконання завдань, та й то з натяжею, було лише 8 батальйонних тактических груп. Мізерний на той час бюджет Міністерства оборони не забезпечував навіть мінімальних потреб армії.

Завдяки масовому волонтерському рухові, який вщент знищив хуторянський міф про українця в хаті скою, створено нові Збройні Сили, Нацгвардія та інші силові структури. Вони у запеклій боротьбі звільнили більшу частину Донбасу і локалізували межами окремих його районів той військовий конфлікт, який Росія планувала розпалити по всій Україні.

Так, в нашій армії ще багато чого не так, і розповідями про це рясніють засоби масової інформації та соціальні мережі. Але ж рік тому війська майже не було. А тепер вони є, та ще як: сильне, боєздатне, з рівнем довіри – найвищим у суспільстві.

Позавчора на Раді нацбезпеки ми ухвалили Стратегію національної безпеки. Виходячи з того, що російська загроза має довгостроковий характер, і розглядаючи агресивну політику Російської Федерації як головну загрозу нацбезпеці, проект ставить за мету досягнення повної сумісності сектора безпеки й оборони України з відповідними структурами країн-членів НАТО.

Це має забезпечити можливість набуття у майбутньому членства України в Альянсі, – з метою отримання дієвих гарантій суверенітету та територіальної цілісності.

Дорогі співвітчизники!

Найголовніше, в чому прорахувався ворог, – у готовності українців зі зброєю в руках захищати рідну землю, в незламності нашого духу та патріотизму не на словах, а на ділі.

Ворог хотів протиставити нас одне одному, а вийшло навпаки. Важкі випробування, одна на всіх біда і спільні радості, невдачі і перемоги – все це остаточно зтуртувало нас у сучасну українсько-європейську політичну націю. Націю, яка стоїть на мідній основі спільного і сильного громадянства і патріотизму.

Я вітаю вас з цим, Україно!

Хотів би відзначити, що російсько-язычные граждане України свою українську Отчизну любят не менше, чем україноязычные. И доказывают это не только языком, но и словами, а потом и кровью, ратными подвигами и самой жизнью. В АТО, где, как минимум, каждый второй воин – русскоязычный. Воюе і доводить, що російською мовою любити Україну можна не менше, ніж українською.

Не маю сумніву, що ми переможемо, адже захищамо свою рідну землю. Переможемо, якщо перемогли 70 років тому наші діди і прадіди.

Слава всім воїнам-переможцям у другій світовій війні!

Слава офіцерам і солдатам, які воювали в Червоній армії!

Слава ветеранам Української повстанської армії, учасникам українського національно-визвольного руху, які не вперше присутні на подібній церемонії на такому високому державному рівні.

Слава бійцям антитерористичної операції, учасникам війни українського народу за незалежність та європейський вибір!

Слава українським волонтерам! І ос особливо – волонтеркам!

Слава українським воїнам усіх часів і всіх поколінь!

(Осіннючи себе хресним знаменем)

Боже, великий, єдиний,
Нам Україну храни....
Всі свої ласки й щедроти
Ти на люд наш зверни.

Слава Україні!

08.05.2015

м. Київ

«МИ БІЛЬШЕ НІКОЛИ НЕ СВЯТКУВАТИМЕМО ЦЕЙ ДЕНЬ ЗА РОСІЙСЬКИМ СЦЕНАРІСМ...»

У день 70-ї річниці перемоги над нацизмом у Європі у присутності Президента України, ветеранів, воїнів АТО п'ятсот військових окремого полку Президента України та 101-ї окремої бригади охорони Генерального штабу Збройних Сил склали військову присягу на вірність Українському народові. Урочиста церемонія відбулася на площі перед Національним музеєм історії Великої Вітчизняної війни.

Глава держави привітав присутніх молодих воїнів та ветеранів з Днем перемоги. «У нашому українському календарі 9 травня, День перемоги, завжди буде червоним, – як ці маки, що символізують пам'ять про всіх загиблих», – зазначив, звертаючись до присутніх, президент. Але, наголосив Глава держави, «ми більше ніколи не святкуватимемо цей день за російським сценарієм, який передбачає холоднокровне використання Дня перемоги для апології експансіоністської політики щодо сусідів, для утримання їх у своїй орбіті, для відродження імперії».

Зазначивши, що у частини військовослужбовців, які сьогодні присягають, рідні й близькі беруть участь в АТО, президент назвав це символом спадкоємності покоління захисників Вітчизни. «Вірю, що військовослужбовці, які стоять в цьому строю, своєю сумілінною службою та відданістю Україні приможать славу своїх старших товаришів і своїх предків», – сказав Петро Порошенко. Глава держави ще раз наголосив, що молоді призовники не направляються на службу в зону АТО. «Четверта хвиля мобілізації, яка нещодавно завершилася, і п'ята, котра щойно почалася, концентруються на підборі старших, досвідчених і професійних кадрів», – підкреслив Петро Порошенко.

«Моя мрія, як президента, – щоб наші воїни набували досвіду й майстерності в місцях постійної дисlokації та на полігонах – у навчальних умовах, наближених до бойових, але не на справжній війні», – зазначив президент. Військові, які склали військову присягу, пройшли урочистим маршем перед Президентом України – Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України.

Слава ветеранів, Петро Порошенко подякував кожному та наголосив, що для нього велика честь зустрітися з українськими ветеранами, які звільнили Європу від нацизму. «Завжди Український народ схильний

ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ: ЗІ СЛЬЗАМИ НА ОЧАХ І МАКАМИ В ПЕТЛІЧКАХ

Це не було рішенням влади, Європи чи Америки — не святкувати День Перемоги разом із Росією. Що торк у колі колег ми якось одностайно висловилися, що вже не хотіли б солідаризуватися в цих урочистостях з РФ. Фізично важко уявляти кремлівський парад на Красній площі, де вони демонструють зброя, з якої готов вбивати насамперед нас. Тим більше, що частину цієї зброя, якою вони вихваляються і яку вони демонстрували на торішніх парадах, напевно, вже випробувано на Донбасі. А частина цих гармат так узагалі переїхала на наші окуповані території.

Величезному числу людей хотілося піти від спільніх святкувань. І це сталося. Ми відсвяткували День Перемоги. Але в трохи іншому форматі.

Ми нічого не перекреслювали. У цьому, як у минулому-позаминулому роках, як і п'ять років тому, київських ветеранів, здатних

СВЯТО ПРИМИРЕННЯ: ЧИ ВІДБУЛОСЯ?

Травневі переможні Київ почав святкувати 8 травня.

Капітуляція гітлерівської Німеччини, підписана в ніч з 8 на 9 травня, якщо бути точними, відбулася 8 травня за європейським часом і 9-го за московським. Лише година різниці народила дві дати святкування. В Україні вирішили святкувати обидва дні. 8 травня разом із Європою, 9 травня, як усі звички. Напередодні в парламенті пройшло урочисте засідання депутатського корпусу, дипломатів, представників церков за участі трьох груп ветеранів: Другої світової, УПА та ветеранів АТО. Тут виступив і президент. Це була стара, що здавалася безнадійною, ідея Ющенка: примирити ветеранів України двох армій, національно-визволювальної — УПА та Радянської армії. У Ющенка не вишло. Кадри 9 травня 2008 року з його промовою про примирення і невдоволений гул ветеранів обійшли всі ЗМІ, у тому числі й російські. Цього разу все було по-іншому. Я знаю, що виплинуло на ветеранів. Можливо, те, що деякі з них перед парламентською зустріччю зустрілися на Інститутській, біля одного з місць розстрілу Небесної Сотні. Хочете чи ні, а скорботні місця, як і намолені, мають свою пам'ять і свій вплив.

А можливо, тому що свою примирливу промову в парламенті Петро Порошенко попередив роликом — виступом ветерана Івана Залужного, який втратив в АТО онука Івана. Коли 97-річний Іван Залужний згадував про загиблого онука, то в парламентській залі тиша просто дзвеніла. Ветерани розуміли, що нашадки тих, хто воював з ними пілі-о-пліч, тепер прийшли на нашу землю і вбивають їхніх онуків. Не знаю, як ветерани внутрішньо прийшли до цього. Але слова президента, що «в лавах Червоної армії і радянських партизанських загонів, у лавах Української повстанської армії, у військових з'єднаннях країн антигітлерівської коаліції і європейських руках опору ви рятували весь світ», не викликали невдоволення. Цій примирливи промові aplaudували всі три групи ветеранів. На парламентському подвір'ї я розпитувала різних учасників війни з Радянською армією, чи не було ім неприємно бачити поруч із собою ветеранів УПА. Я чула однозначне: «Ні». Правда, при цьому вони дещо ревно додавали, що в Червоної армії перемог більше, ніж в УПА (що й не дивно, УПА воювала, чим Бог пошиле, а на армії держава працювали держави... Ред.), і ще говорили, що треба б вшановувати і всі інші народи: білорусів, казахів і таджиків. Я розмовляла з ветеранами багато років, і переконана, що це — колосальна зміна. Ці люди все життя жили зі знанням, що УПА — вороги, а Росія — споконвічний друг. І сьогодні ось з ними якось прийняте минуле... Вони ще не подають одне одному руки і навряд чи вже обійтуться. Але вони примирилися в серці. Увечері пройшла хвилина мовчання.

«В ГОРОДСКОМ САДУ ИГРАЕТ ДУХОВОЙ ОРКЕСТР»

Наступного дня, 9 травня, всі основні події розпочалися на станції метро «Арсенальна», які мали пройти до музею Другої світової. На проїжджі частині стояли духові оркестри. Влаштовувати парад військової техніки в очікуванні війни було б дивно. Адміністрація Президента вирішила запросити оркестри різних країн, які після своєї ходи повинні були грati в різних парках столиці.

Перед тим, як вишисти поговорити до військових музикантів, я підійшла до групи людей з портретами Сталіна. Вони видавали охочим георгіївські стрічки.

— І прийняла ця хунта закон 385, за яким дітей солдатів, загиблих в АТО, теж забирали в АТО і більше їх ніхто не бачив, — віщав один чоловік.

— Уже когось забрали? — цікавився один любитель радянської екзотики з серйозним виглядом, знімаючи на камеру віщуна.

— Так. Я про це багато писав.

(До слова, прийшовши до офісу, я набрала

витримати дво-тригодинний захід, збиралі місцеві адміністрації столиці та привозили на Співоче поле. На них, як і раніше, обрушувалася увага камер. Їх задаровували квітами всі присутні. Вони були головними героями цього дня.

Ми нічого не копіювали в інших країн. Ми трохи збільшили кут зору. Ми зазирнули дещо далі в минуле. Ми вчиталися в статистику масових жертв, незвично намагаючись з'ясувати, скільки серед загиблого радянського народу було українців. Ми приєдналися до загальноєвропейської хвилін мовчання. Ми чесніше подивилися на власну історію. Ми звикли до називи «Друга світова» і стали називати Вітчизняною нинішньою оборонною війною з Росією.

І ми замінили червону гвоздику на червоні маки. Утім, я помітила, що сьогодні люди з маками на комірцях, як і раніше, дарували ветеранам гвоздики. Я гадаю, що це — прояв такту киян. Вони думали, що стареньким звичніше традиційні квіти. І хоча для ветеранів нічого не змінилося, для нас з вами дещо все-таки змінилося. Щось важливе.

захищатиму Україну. Він не взяв. Я зараз хочу в АТО. Я Йомель звільняв, мені Лукашенко дав орден.

— Війна — це кров, бруд, убивство. На війні деякі люди стають звірами. Наші хлопці, які воюють в АТО, після дембеля йдуть до психолога. І це правильно, — розповідає Михайло Зан, який служив в піхоті. — А ми після війни ще три роки служили в Туркменії — ось і вся реабілітація. Я брав участь у різних операціях: Будапештській, Віденській, Кишинівській, Празькій. А коли скінчилася війна — це було щось надзвичайнє. Ми обімаліся, цілувалися і раділи, що живі. Ми були в Чехії, нас зустрічали хлопці та дівчата, вони закидали нас бузком, було море бузку.

— Я воювала з 1943-го до кінця війни, — каже зенітниця Ніна Василівна Груніна. — Я пішла добровільно. 9 травня пам'ятаю. Це був початок першої ночі. Новина розлетілася по всіх військах. Ми стріляли з автоматів, з гвинтівок, тільки з великих гармат не стріляли. Узагалі все, що було на війні, пам'ятаю, здається, що кожен день пам'ятаю. Те, що сьогодні відбувається, і те, що Росія воює проти нас, приймаю за болем.

Розпочався концерт. До Співочого поля домарширували військові оркестири. Ветеранів задаровували квітами. З ними фотографувалися. І, нарешті, організатори стали збирати їх, щоб везти додому. Лише 9 травня ніхто з журналістів не шукає ВІ-Пів, а робить головними героями тільки одну групу людей — ветеранів.

Я вибралася зі Співочого поля і дійшла до Парку Слави. Звідти, від пам'ятника Голодомору, рухалася інша колона. Різні чини УПЦ МП, очевидно, відслужили заупокійну за воянами. Попереду йшли глава церкви — Блаженніший Онуфрій, керуючий справами УПЦ МП митрополит Антоній і єпископ Августин Маркевич. Напередодні в парламенті перші двоє не стали підніматися під час зачитування імен Героїв України, загиблих воїнів АТО. Після загальної обструкції архієрейського сидіння прес-служба УПЦ МП видала одну за одною дві заяви, спочатку сидіння пояснили закликом припинити війну, потім уточнили-додали, що таким сидінням засуджують війну як явище.

Позаду керівників УПЦ МП вальянно йшов її спонсор Вадим Новинський. Його оточили охоронці. Він коментував щось правильне про 9 травня.

Мені дуже не хотілося, щоб мій день завершувало це враження. І я рішуче по-примітивно виїхала до Маріїнського парку, куди мене запрошували поляки.

Олена МІГАЧОВА

(«Укрінформ»)

в пошукувiku законодавства «номер 385» і виявila під цим номером розпорядження Кабініту про затвердження стратегії регіонального розвитку до 2020 року.

Інтелектуальний і культурний рівень «ватніків», що завітали на площу Слави, вселяв оптимізм. Навряд чи такі персоналії здатні до серйозної реplікай. Наприклад, дуже скоро я побачила дівчат, які, вставивши в декольте червоні гвоздики, демонстративно і повільно походжали площею Слави, очевидно розраховуючи на люту хунти. Але їх ніхто не чіпав. Ще йшов один молодий пенсіонер, який з викликом співав фронтові пісні, і його теж ніхто не чіпав.

До початку параду оркестрів залишалося півгодини, і я підійшла до музикантів.

Повсміхалися одне одному з Павлом, Лукашем, Яном і Мареком. З поляками у нас якось все добре, хоч на дипломатичному, хоч на народному, хоч на військово-музичному рівні.

— Київ обожнюємо, Україні співчуваємо, граємо ввечері в Маріїнському парку, приходьте, — покликали вони.

Далі стояли серби.

— Ви завжди так любили Росію, ви хоч трохи нас тепер розумієте? — запитала я в диригента на ім'я Деян.

— Звичайно, — усміхнувся диригент Деян, — осіклики ми прихали до вас, це ж зрозуміло, що ми співчуваємо.

Останній, з ким я встигла поговорити, був волинець Том Рандол із Британії (Шотландії). Його координатор сказала, що Тома цікавило в Україні все: стан економіки, армії, минулє, майбутнє.

— У вас дуже гарно, — помахав мені рукою Том перед тим, як йому дали останню відмашку для ходи.

А я вже попрямувала до Музею Великої Вітчизняної війни на присягу, яку давав президентський полк. Саме туди традиційно привозять ветеранів. Цей формат: ветерани на сцені, виступ президента, потім концерт. Ветерани сиділи на сцені.

ВЕТЕРАН ДРУГОЇ СВІТОВОЇ: «Я ДУЖЕ ХОЧУ В АТО»

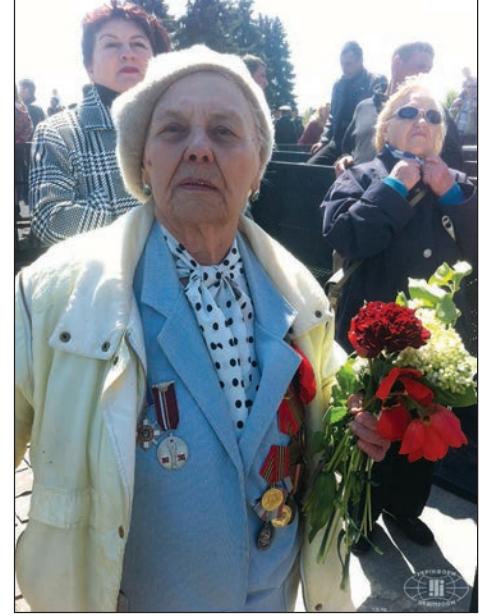
Цього разу відкритому музею за сценарієм мали бути присяга новоприбулого поповнення президентського полку, виступ Президента України, молита і концерт. Ветерани сиділи на сцені.

Після складання присяги учасники війни спустилися зі сцени. Їх, як зазвичай, беруть у кільце журналісти і батьки новобранців. У літніх людей, а всім їм або під 90, або за 90, на грудях — червоні маки зверху орденів. У такі дні можна просто підійти і послухати їхні голоси.

— Я захищав Москву, ми її захистили, хоч як там м'ясорубка була, а тепер, що робитися? Вони народили другого Гітлера, як же прикро, — ці слізки на очах ветерана Михайла Сергійовича Пазіна, на жаль, не від радості. — Я просив Турчинова, коли комплектували Нацгвардію, візьміть мене, я

Служив у піхоті Михайло Зан

Зенітница Ніна Василівна Груніна

Ветеран Михайло Сергійович Пазін

Сотенний УПА Мирослав Симчич (ліворуч) і полковник Радянської армії Іван Залужний

7

П'ятниця, 15 травня 2015 року

Перемога - на всіх одна...

KC

9 ТРАВНЯ У ЛЬВОВІ

Цього року 9 травня святкувалося не як День Перемоги, а лише як День пам'яті. Вийшовши з дому, я спочатку здивувався, побачивши чорні стрічки на державних прапорах, але потім збагнув: усе логічно, адже акценти від-значення дати суттєво змістилися.

Не знаю, як в інших містах, але у Львові кожного 9 травня силовики традиційно готуються до можливих провокацій. Так було і цього разу – на підході до Пантеону героїв і Вічного вогню (не на вулиці Пасічній) було дуже багато працівників міліції – як у формі, так і в цивільному. Помітив також кілька МНС-ників і чимало хлопців з добровольчих батальйонів. З самого ранку людей, які стежили за порядком, було ледь не 90% від усього числа присутніх на Пагорбі Слави. Потім цей відсоток трохи зменшився, адже надійшла основна маса ветеранів, які перед цим були на Марсовому полі. Але все одно, велика кількість силовиків спонукала мене думати лише в одному ключі: видно, не все в порядку в нашій державі, якщо визволителів треба так посилено захищати від... провокаторів. Зрештою, народ сам мав би ставити на місце негідників, у яких піднялася рука на стареньких, часом зовсім немічних людей, які колись, ризикуючи життям, визволяли їхнє рідне місто. Звідки ж вони беруться?

І ось тут хочу викласти свої власні думки. Раніше вони бралися з двох причин: у Львові вистачало людей не надто високої культури, які могли образити ветеранів з «ідейних» міркувань. Мовляв, не хочу розуміти старі, що війна в нашому регіоні не закінчилася в травні 1945 року, а тривала ще ледь не десятиліття. І якщо вам – ордени та медалі, то наші родичі і земляки були без слідства розстріляні в Дем'янковому Лазі або ж сотнями тисяч гинули по Сибіру! Ось такою була логіка місцевих «екстремістів», які до того ж часто цілеспрямовано всмоктували у різni праворадикальні структури націоналістичного напрямку. Джерела фінансування останніх були каламутними, у Львові прийнято вважати, що руку на пульс таких організацій постійно тримала Москва. Що Кремлю з того, що образять одного чи кількох ветеранів? Головне, щоб картинка була для телебачення, щоб можна було постійно лякати людей московськими байками про жорстоких і підступних бандерівців. Але тут і ми могли б критичніше глянути на себе: хіба в українських інтересах десятиліттями підтримувати оцю тріщинку в суспільстві чи принаймні не звертати на неї увагу? Невже не можна було примирити сторони на основі якогось ком-

промісу? Мовляв, ми погоджуємося, що ви шановані на найвищому рівні, а наші батьки довго були поза законом... Погоджуємося з тим, що багато з вас так і не вивчило української мови. Що Бандера і Шухевич для вас досі чужі персонажі... Хоч пенсії ветеранам тепер платить не СРСР, а Україна – держава, за яку віддали своє життя вищено названі українські герої. Але ж і ви зробіть крок назустріч!

* * *

Тепер, коли триває українсько-російська війна, кожен ідейний антифашист міг би сказати свое вагоме слово. Адже привід є – 9 травня! Але тут пересічного львів'янина очікувало велике розчарування. Виявляється, ідейних фронтовиків-антifaшистів не так вже й багато в середовищі ветеранів. Бо інакше сьогодні вони виступили б з осудом російського збройного вторгнення в Крим і на Донбас. Засудили б застосування «Градів» з російської території... Адже відомо, що ці «Гради» вбивали дітей і онуків тих українських червоноармійців, які разом з російськими побратимами звільняли від гітлерівців Смоленськ, Ростов, Харків, Київ... Схоже, що не дивляться наші ветерани українське телебачення. А якщо й дивиться хто, то такі не домінують у загальній ветеранській масі. Ось чому було так багато силовиків, бо проблеми реально існують, і їхнім розв'язанням ніхто не займається. Тому й тільки постійно і розгорається щороку до конкретних дат або принаймні може розгорітися...

Я вважаю, що 9 травня сьогодні засвідчило тільки безмежну толерантність Львова. Ви можете собі уявити, щоб у нинішньому Донецьку чи Луганську дарували квіти ветеранам УПА? Основна маса ветеранів біля Вічного вогню спілкувалася російською. Може, інші традиційно не приходять на свято? Не знаю, не досліджував цього питання. Шоправда, одна немолода жінка родом з Дубровицького району Рівненської області говорила на неповторному українсько-білоруському суржiku. Вона з 14 років була партизанською розвідницею! Сказала, що звати її Ольгою, а в партизанському загоні була розвідницею «Уляною». Честь їй і хвала! Але ж дивно, що вона по-дружньому спілкувалася з російськомовною львів'янкою, а та в свою чергу неслася явну нісенітнію: «Будь проклята эта война! Как это так – запрещать людям разговаривать на русском языке? В четырнадцати областях запретили...». І далі в такому ж дусі. Розвідниця «Уляна» промовчала... Ще б пак – вона ж українка, а ми такі толерантні!

Саме та обставина, що частина ветеранів тиражує кремлівську брехню, а інші майже не протестують, не може не насторожувати. Не стверджую, що таких більшість, але вони є. І пробують вести пропаганду, користуючись надійною охороною власних персон силами толерантного міста. Тишком виступають проти України саме в ту пору, коли вбивають україномовних у шовіністичних ДНР і ЛНР, коли окупанти готові закатувати кожного полоненого «правосека» – хоч серед останніх ледь не половина російськомовних... Тобто є такі, що однозначно визначилися у війні двомовної, толерантної, демократичної України з агресивно-одномовним проросійським Лугандоном. Вони сьогодні жодного слова не сказали на захист зневолених кримчан, громадян нашої держави. Здивувала фраза літньої львів'янки, грузинки за національністю, яка сказала так: «Вот говорят: «Слава Україні!»... Да не надо этого «Слава!». Не надо этого всего... Главное, чтобы войны не было...». Як кажуть, прийшли. Вона звільняла Україну від Харкова до західного кордону, і спасибі її за це. Але

невже, проживаючи у Львові, етнічна грузинка нічого не чула про російсько-грузинську війну 2008 року? Які ж тоді канали вона дивиться?

* * *

Я не хочу, щоб читачеві стало сумно... Можливо, я в чомусь і згущу фарби, вихоплю лише негатив. Справді, позитиву багато, але про нього ми й так знаємо. Але мене не покидало відчуття, що Пагорб Слави у Львові досі залишається частинкою «руського міра». Приймні у такі дні. Сьогодні віруючі жіночки з УПЦ МП у традиційних православних хустинах навіть молитву провели. Минулого року їх не було, а тепер прийшли. Молилися, співали, згадували там щось про «победу»... Не було ніякого каяття за розпочату війну. Не прохопилися й словом про те, що варто б і українцям дозволити вільно молитися у такі дні. І не лише у Львові, а й в окупованих Донецьку, Луганську, Севастополі, Євпаторії... Ні, не говорили вони про таке. Я постійно оглядався, сподіваючись зустріти людину, яка скаже щось розумне і піднімє настрої. Підійшов до сивого ветерана, який розмовляв українською. Запитав про нинішню війну. Хто ж у ній винен? Орденоносець відповів, що війну розпочали... олігархи. Всі олігархи України винні у війні! Не згадав колишній червоноармієць добрим словом олігарха Коломоїського, не проклинав олігархів Ахметова і Путіна. Складалося враження, що дехто з наших ветеранів боїться вийти за усталені рамки. Боїтися проявити й соту частку того героїзму, який колись врятував Європу від фашизму. Ім зручно у цій більшовицькій аурі. До них підходить молоді і зрілі люди, дарують квіти, дикують за мир... Ніби й забули, що миру в Україні вже давно немає, що його здобувають для нас зовсім інші люди, зовсім з іншим світоглядом...

* * *

І коли мене й порадувало що сьогодні, то це чудова весняна погода та ще велика кількість молодих хлопців у військових одностроїх. Вони були в зоні АТО і вже понюхали пороху. Вони готові туди повернутися. Навіть рвуться у бій! Коли я сказав бійцеві «Карпатської Сіці» Михайліві Лапчуку (позивний «Наум»), що міг би познайомити його з живим свідком «Закарпатської Сіці», 95-літнім Степаном Стойком, той із сумом похитав головою. На жаль, завтра вже повертається на передову. Ось які люди здобувають сьогодні мир для нас і наших дітей. Їх би не забути, коли повернуться додому!

Боєць АТО «Наум»

* * *

Звичайно, всім ветеранам Другої світової сьогодні треба подякувати. Вони врятували світ від фашизму. Але не треба забувати, що війна триває й зараз. Ті процеси, які відбуваються в Росії, свідчать про те, що історія рухається по спіралі. Чим нинішній російський режим кращий від гітлерівського? Тим, що концтаборів немає? Добре, що поки немає. Гібрідна путінська війна передбачає «видавлювання» українського елементу, і це трохи краще, аніж його повне знищення. Але ні в кого немає впевненості, що путінізм на цьому зупиниться. Пригадую розмову з пітерцем, який нещодавно втік з Росії і тепер хоче отримати українське громадянство. Він сказав, що росіяни у випадку перемоги не будуть виселяти українських патріотів у Сибір. Вони їх будуть знищувати фізично – жорстоко, безжалісно... Подібні слова я чув і від багатьох українських активістів на Донбасі. Вони краще від львів'ян знають, що таке «руський мир», а тому не мають жодних ілюзій. Тому нинішня ситуація в Україні вимагає максимальної мобілізації. Повністю обйтися стороною таке питання, як лояльність ветеранів до Української держави, навряд чи вдастся. Тут вже точно треба знати – хто є хто, і зосередити нашу турботу на самперед на ветеранах-патріотах.

Сергій ЛАЩЕНКО

Колишня партізанка-розвідница «Уляна»

ВСЕ ДАЛІ ВІД ПЕРЕМОГИ І ВСЕ БЛИЖЧЕ ДО «МОСКВИ. 2042»

Важко робити репортаж зі святкування 70-річчя Перемоги в Москві. Знайомі пісні, знайомі образи, знайомі почуття. В якийсь момент, здається, готовий відчути, що це — твоє свято, рідне і близьке з дитинства. Ale ні. То футболки або плакати з «вусатим людожером», то пропори-пропорі «ДНР-ЛНР-Новоросії», то п'яні крики «За Батьківщину! За Сталіна!», «На Берлін!», інша ура-патріотична вампукя, надмірність, несмак. I тоді з'являється погане відчуття, що твоє, персонально твоє, свято обтесали за старовинними чужими мірками, перекрутили, забруднили. Після цього виникає відчуження, спокійна холода іронія замість колишнього відкритого серця, співпереживання.

Цього року живі урочистості, гуляння містом, як картина в рамці, були облямовані телевізійним продуктом. З самого ранку — парад на Красній площі, увечері пізніше — концерт на Красній площі. Дістати пропуски, вхідні, що на один захід, що на інший було практично неможливо. Та й чи треба? Адже добре відомо, що на подібних заходах телекартинка від багатьох камер, з професійною роботою операторів і режисерів куди цікавіша, ніж сидіння на одному місці, звідки й у біонокль мало що розгledиш.

Про репетиції параду було сказано і показано так багато, що несподіванок не було. За винятком однієї. Машина з міністром оборони Сергієм Шойгу, який приймав парад, раптом пригальмувала. Сергій Кужугетович дрібно перехрестився, і тільки тоді похідіали далі. До чого б це? Hi, ну те, що Шойгу по мамі росіянин і за віросповіданням православний, не секрет (навіть відомо, що його хрестили в 1960 році в українському місті Стаханов), але все ж таки.

Усе з'ясувалося тільки у випусках новин, де детально і з задоволенням пояснили. Це ж він біля воріт Спаської вежі зупинився під знаменитою іконою Спаса, яка за такої улюбленої тепер радянської влади була густо зафарбована (і тільки завдяки цьому не знищена). А тепер очищені. I нині відроджується старовинний указ, коли будь-хто, хто проходить під нею, хоч імператор, хоч жебрак (хоча хто сьогодні в Спаську вежу жебрака пустить?), зобов'язаний хреститися.

Незабаром після цього епізоду в

кою мовою Кремля це означає, що влада цінує своїх полум'яних стаїн-радикалів і сепарат-симпатизантів, але триматиме їх під контролем, використовуючи в потрібний час у потрібному місці і прагматично дозвоному обсязі.

Святкування на інших майданчиках міста виглядало пристойніше. Пісні під гітару і танці під оркестр біля Большого театру. Чудова акція «Безсмертний полк», що зібрала близько півмільйона осіб, хода по Тверській вулиці з портретами родичів учасників війни. Ось тільки на Красній площі до акції «несподівано» приєднався президент Путін з портретом свого батька.

Так, звичайно, таке єднання з народом дуже зворушливе. Ale, може, заразом «Його Величність» посприяли б поверненню ефіру відомої і, як виявилось, надмірно незалежної томської телекомпанії ТВ-2, яка придумала і саму акцію, і її назву «Безсмертний полк» ще в 2012 році (тоді центральною вулицею Томська пройшли більш як 6 тисяч осіб). Ale ні, лавку сибірської телевольниці прикрили, а її прекрасний почин перехопили і поставили на службу владі, піарівсько використовуючи найвіднайтиші почуття.

I вже зовсім сумнівними були ігри в реконструкцію на Пушкінській площі. Наприклад, вагон-теплушка «З Берліна». Люди, які размахують з нього біло-синьо-червоними триколорами, очевидно не знали, що під цими пропорами в Другій світовій билися «Русский корпус», донські козаки, марширували власовці. Отже, тут, як у старому одеському анекдоті: «Абраме Мойсейовичу, ви аби зніміте хрестик, або одягніть труси».

A ось ще одна замальовка про вагончик «Ми з Берліна». Усередині лежить зброя, можна взяти автомат. У віконце висовується дівчинка років 9-10. З автоматом. Видно тільки сяючу фізіономію і автомат, що мотається з одного боку в інший.

— Мамо! Подивися, мамо! — дівчинка уся сяє, чекає маминого схвалення, але реакція виявляється іншою.

— Ти що робиш, дурненька?! Ти ж в людей цілішь! — вибухає мати.

— Ну, ма-амо.

— А ну, вилаз звідти. Я сказала, вилаз. Цілиться вона, дурненька!

ЛЮДИ ПІСЛЯ ПАРАДУ... ПОЗБУВАЛИСЬ ПОРТРЕТІВ «ЗАГИБЛІХ РОДИЧІВ»

Російський журналіст Андрій Мальгін сфотографував, як учасники акції «Безсмертний полк» у Росії після параду організовано викидали портрети «полеглих родичів».

Фотографії Мальгіна оприлюднив на своєму LiveJournal. На них видно, як після акції у РФ люди скинули таблички, з якими йшли під час маршу «Безсмертного полку», на одну велику купу. Часом їх викидали просто у смітник.

Як відомо, 9 травня у Москві відбувся найбільший за всю історію парад до Дня Перемоги. Одним із його етапів став марш «Безсмертного полку», коли люди пронесли таблички з фотографіями своїх полеглих родичів. («Українська правда»)

ТИМ ЧАСОМ...

Спасибі дідусям
Сталіну за Перемогу.
Мітинг комуністів
на Луб'янці

Дівчинку, як вітром здуло. Митню вискочила з вагона. Мати сердито пішла убік, донька — за нею.

Але, на жаль, не всі батьки такі розумні, щоб дітей не принаджувати з малого до зброй, щоб заборонити їм по-пореченковськи цілитися в живих людях.

Навпаки, з іншого боку Пушкінської площе — два намети з раритетною збрізою, легкими кулеметами, автоматами, біля входу — кулемет «Максим». I ось тут черга не закінчується. Все більше діті, не лише підлітки, а й дитсадівського віку. Вони щасливі, очі горять. Тягнуться до прикладів, напружуються, щоб підняті важенький, як для їхнього віку, кулемет. А батьки підбивають, показують, «як правильно». I під крики: «Бий фашистів!» фотографують свої чада. Є й дорослі, вони теж тут, у зброй, подіячому щасливі. Щоправда, один хлопець намагається стримати захват свого приятеля, який ніжно прилаштувався до кулемета.

— Романе, ти чого? Це ж німецький!

— Невже?.. Та яка різниця!

А справді — яка?

Якби це відбувалося років п'ять тому, то не було б так страшно. Проте сьогодні, коли йде справжня війна, що не затихає, з «братькою», як вважалося нещодавно, країною, котра виявилася раптом «фашистською», ці руки, найчастіше дитячі, що радісно тягнуться до стрілецької зброй, ця невичерпна черга виглядають огидно і здаються вірною запорукою майбутніх воєн. Яких? З ким? Владайте.

Біля намету стоять ряджені солдати. Один з них — з пропорцем

(Закінчення на 9-й стор.)

РОСІЙСЬКА «ВЛАДА» КРИМУ ВИЗНАЧИЛАСЯ З «НОВИМ ФОРМАТОМ» ДНЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ДЕПОРТАЦІЇ

(Закінчення.)

Поч. на 1-й стор.)

За словами Ремзі Ільясова, передбачається проведення в старших класах усіх шкіл Криму уроків історії про День депортациї. Також заплановані виставки художників, майстрів декоративно-прикладного мистецтва, літературні читання.

«Пройде широчана акція «Запали в своєму серці вогник». Безпосередньо 18 травня відбудеться покладання квітів до трьох пам'ятників у Сімферополі. Об 11.00 пройде

единий молебень у всіх мечетях Криму... Планується виїзд у Бахчисарайський район на залізничну станцію «Сірень», звідки буде депортовано велику кількість людей різних національностей з-поміж депортованих. Там є меморіальна дошка, і на її місці планується закласти капсулу майбутнього меморіального комплексу, присвяченого всім депортованим народам, що важливо для сучасної історії, бо подібного пам'ятника в Криму ще немає», — сказав Ільясов.

ЧУБАРОВ ВИКРИВ ЧЕРГОВИЙ ФЕЙК ВІД КРИМСЬКИХ ОКУПАНТИВ

Черговий фейк від російської влади: незаконний уряд окупованого Криму поширює чутки про начебто підготовку терористичних актів «українськими націоналістами». Про це в інтерв'ю «5 каналу» заявив голова Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров.

За його словами, теракт начебто мав бути приурочений до річниці геноциду кримськотатарського народу 18 травня. «Уже маємо сигнали, вчора один з так званих «віце-прем'єр-міністрів» так званого «уряду» Криму заявив про те, що правоохоронні органи мають, мовляв, достовірні дані про те, що українськими націоналістами, а також Джемілевим і Чубаровим готуються серії терористичних актів напередодні 18 травня, але «влада» зробить все, щоб не допустити такого», — каже Чубаров. На його думку, «це є початок відповіді щодо можливості проведення жалобних мітингів».

ПРОЩУ СЛОВА!

НАЗИВАЙМО РЕЧІ СВОЇМИ ІМЕНАМИ

18 травня є жалобним днем для кожного кримського татара (адже так ми звали називати представників цього корінного народу Криму), бо саме цього дня 1944 року майже двісті тисяч іх — фактично, весь народ, без жодного винятку — були примусово депортовані з Криму. Всі вони, включно з дітьми та старими, були звинувачені радянською владою у співпраці з німецькими загарбниками, попри те, що число колаборантів серед них було, насправді, невеликим, порівняно, скажімо, з таким серед росіян.

У результаті, десятки тисяч кримських татар (від 15% до 45% цілого народу) загинули під час самого переселення та протягом менше року вже на відведеніх місцях поселення.

Але давайте назовемо речі своїми іменами. В цьому короткому тексті є дві невідповідності, з якими всі так звиклись, що їх часто не помічають навіть ті, проти кого вони, власне, націлені. Якщо бути точними, то зазначені невідповідності в жодному разі не є випадковими, натомість вони свідомо закладені гнобителями і підпадають під визначення «умисна підміна понять».

По-перше, погляньмо насільки коректним є екзонім «кримські татари». Тут треба розуміти, що московити (ті самі, що в XVII столітті стали звати себе руськими, почутивши своє нове ім'я у справжніх нащадків Київської Русі, які, найменовані українцями, були на той час частиною Польщі) не надто завдавали собі клопоту, аби розрізнати народи та етнічні групи, що прийшли з Чингізханом, завоювавши більшу частину Азії і велику частину Європи, і з того часу протягом століть жили поряд з ними на півдні та південному сході, а чи народи, яких вони зустріли, завоюючи Сибір та Далекий Схід. Як правило, всіх іх без розбору іменували «татарами», лише іноді, задля уточнення, додаючи прикметники на кшталт «волзькі», «кримські».

На межі початку XV століття ряд татарських родів, вихідців з Золотої Орди, заснували свою власну державу — Кримське ханство (Qirim Yurt) на території, осереддям якої був Крим. На той час у Криму вже жили місцеві племена, а також грецькі колоністи з Європи та кочові народи, що прийшли з Азії та поселились тут наприкінці стародавніх часів. А ще там на той час жили італіки, громадяни Венеційської та Генуезької республік.

То був час формування націй. Мешкаючи в Криму поруч протягом багатьох століть, ці етнічні групи (принаймні велика їхня частина), поступово утворили абсолютно нову згортовану етнічну спільноту з унікальною, притаманною лише їй етнічною зовнішністю, мовою, ідеологією, світоглядом, культурою (міфологією, піснями і

2013 рік, 18 травня, Сімферополь...

танцями, кухнею і костюмом) і т. ін. — з усім, чого геть бракує чудернацькому «народові Криму», вигаданому паном Путіним, чиє право на самовизначення він так гаряче обстоював і все ще стоїть на тому.

Вищезазначені факти красномовно перевернуть мене в тому, що новоутворений етнос має небагато спільного з тими давніми середньовічними татарами і, відповідно, навряд чи може бути іменований татарами. Самоназва Kirimli (кырымлы, киримли), що означає «кримець», «кримчанин», схоже, виглядає значно логічніше.

По-друге, термін «депортация», згідно з словником Меріем-Вебстер, означає «виселення з країни іноземця, чиє перебування є незаконним чи шкідливим», «депортация до країни, з якої він походить». Депортация емігрантів, які нелегально перетнули кордон, може бути таким прикладом. Ще одним прикладом була депортация німців з країн Східної Європи до Німеччини після Другої світової війни.

З кримцями (Kirimlilar, множина від Kirimli) було якраз навпаки. Вони були не депортовані на батьківщину, а виселені натомість з рідної землі. Саме тому, я вважаю, правильно слід використовувати в цьому випадку термін «виселення», тобто «вигнання з рідного краю із забороненою поверненням, типово з політичних чи каральних мотивів».

Тож називаймо речі своїми іменами, панове, і не забуваймо ні на мить безсвісно зданий нашою найпатріотичнішою владою на мілість онуків вчораших майстрів репресій та творців геноциду наш любій Крим і всіх українських громадян, які лишилися там з киримли включно.

Валентин БУТ

Чорноморський район, Крим

СПОГАДИ ДЕПОРТОВАНОЇ

БАТЬКО НА ФРОНТІ БУВ, А МИ — ЗРАДНИКИ!?

Акуратно вибілений, чистий і доглянутий будиночок в одному із сіл Чорноморського району. Його господиня — Абібе Мустафаєва — вийшла зустрічати нас на поріг. Цій енергійній, товариській жінці навряд чи можна дати 80 років. Зовсім недавно вона відзначила ювілей у великий і дружній родині. За своє життя тендітна Абібе-ханум встигла пережити багато чого — смерть близьких і рідних людей, депортацию і життя на чужині. Після — нелегкий шлях повернення додому, на Батьківщину, до Криму.

Її історія, як і історії тисяч інших кримськотатарських сімей, які пережили депортацию, не залишає нікого байдужим. Абібе Мустафаєва народилася в 1935 році, в Акшікському (нині Роздольненський — прим. авт.) районі. У сім'ї, розповідає наша співрозмовниця, було четверо дітей. Як тільки нацисти напали на Радянський Союз 22 червня 1941 року, її батько — К'уртаджи Мустафаєв уже в цей день пішов на фронт.

«Коли війна настала, батько 22 червня поїхав на фронт. Дійшов до самої Німеччини, його поранило в ногу. Він лежав у шпиталі. Після цього його нога стала коротшою... І до нас, до Криму, він приїхати вже тоді не міг, тому що ми тут були в німецькій окупації, і до нас доїхати йому ніяк не можна було. Ми його побачили лише один раз, через три з половиною років після початку війни. Він приїхав до нас в Узбекистан, куди нас вислали під час депортации 18 травня», — згадує Абібе-ханум.

Депортацию сім'я Мустафаєвих застала вдома. Четверо дітей разом із матір'ю за 15 хвилин опинилися на вулиці, без іжі, води й одягу. Все, що вдалося взяти з собою, — це три тепліх ватних ковдри.

«18 травня, 1944 рік. Світанок. Гучний стук у двері. Мама підбігає до мене, каже: «Абібе, доню, там хтось прийшов». Ми разом з нею вийшли, а там солдати з автоматами. Увірвалися в будинок, стали все перевертати, щось шукати. Правда, що, так ми і не зрозуміли. А після — сказали всім збиратися і вийти геть із дому. Ми хто в чому — у двір. І тут один із солдатів, який у цей момент читав листи батька з фронту, сказав мамі взяти з собою що-небудь з речей. А мама моїй відповідає: «Навіщо нам речі. Ви ж нас зараз за край села виведете і розстріляєте, як євреї розстріляли». Після цих слів солдат у будинок забіг, скопив перше, що трапилося під руки, — це були три теплі ковдри, і віддав мамі, при цьому сказавши, що нас чекає довгий шлях», — не стримуючи сліз, розповідає Абібе-апте.

«ПЛАКАЛА І ПРОСИЛА ШМАТОЧОК ХЛІБА»

Після, згадує жінка, кілька тижнів у дрізі. Без води і пиття: «Помирали. Народжувалися. Все було в цьому вагоні за той час, поки ми до Узбекистану доїхали. Нас туди заштовхали, як худобу і як з худобою поводилися.

«ПЛАКАЛА І ПРОСИЛА ШМАТОЧОК ХЛІБА»

«Помирали, сказала жінка, кілька тижнів у дрізі. Без води і пиття: «Помирали. Народжувалися. Все було в цьому вагоні за той час, поки ми до Узбекистану доїхали. Нас туди заштовхали, як худобу і як з худобою поводилися.

Rustem Eminov Unutma

Депортована кримчанка Абібе Мустафаєва з фотографією загиблого батька

Середня Азія зустріла корінний кримськотатарський народ непривітно. Радянська пропаганда розповідала місцевому населенню про «зрадників» і «людожерів», яких везуть з півострова.

«Коли привезли, узбеки нас боялися. Діти закидали камінням. Лише потім, побачивши, що наші старі читають Коран, вони нас прийняли, сказали: «О, Аллах, та це ж мусульмани, такі ж, як ми». І вже після цього стали з нами спілкуватися, в чомусь допомагати. Прості люди добре ставилися, чого не скажеш про комендантів».

Уже тоді 10-річна Абібе разом з матір'ю влаштувалася на роботу, в колгосп. Пополі грядки, доглядали за овочами. Молоді діти в цей час перебували самі в бараках. У перші роки після депортации кримські татари голодували. Особливо страшно було бачити, як з голоду вмирали діти, згадує жінка.

«Мой молодший сестричі було 4 роки, коли нас вислали з Криму. Вона не могла їсти ту мамалигу — бурду, якою нас годували. Вона весь час плакала і просила у мами маленький шматочок хліба. А нам взяти його ніде було. Так вона і померла в 1946 році з голоду. Хіба можна таке забути і пробачити?!» — плачує, розповідає Абібе-ханум.

Звістка про закінчення війни застала дочку і дружину К'уртаджи Мустафаєва в полі. Тоді їхній радості не було меж. «Нам, коли прибігли, сказали, що війна закінчилася, мама підійшла до мене, обняла і заплакала. Каже, що «нарешті, тато наш повернеться, ти більше не будеш тут мучитися, в полях працювати, зможеш ходити нормальну в школу». У той момент ми ще не знали, що наш батько загинув у лютому 1945-го в Німеччині, і похованій він теж там».

Коли наша розмова заходить про Сталіна і його роль в депортации, Абібе-ханум не стримує емоцій і починає плакати. «Я його (Сталіна — прим. авт.) не пробачу ніколи! Мій батько воював, захищав Радянський Союз, а ми, його сім'я, зрадники за це? Моя мама померла зрадником, братик помер зрадником, моя сестричка — зрадник?! У чому провінція 4-річної дитини? Який це зрадник?! Це не прощається і не забувається ніколи. Все, що ми пережили, ніколи не забуду. До самої смерті пам'ятатиму».

Абібе-ханум ще довго розповідала нам про важке повернення та облаштування в Криму. Про свою сім'ю і долю свого народу. Ця маленька, тендітна 80-річна жінка плаکала і згадувала тих, кого втратила і вже ніколи не поверне. Але найбільше бабуся Абібе турбувалася про майбутнє свого народу, на долю якого нині знову випало нелегке випробування — життя в умовах російського Криму.

Миррослава КАНАРСЬКА
ia.krymr.com

В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ ПРОВЕДЕТЬ ЄДИНІЙ УРОК ПАМ'ЯТІ ПРО ДЕПОРТАЦІЮ КРИМСЬКИХ ТАТАР

Міністерство освіти і науки України рекомендувало навчальним закладам провести єдиний урок пам

ПУТИНА ПРОСЯТЬ ПРИЗУПНИТИ УХВАЛЕННЯ В КРИМУ ЗАКОНУ ПРО ОСВІТУ

Національний рух кримських татар ухвалив чергове звернення до керівництва Російської Федерації, в тому числі до президента Володимира Путіна, в якому просить не допустити ухвалення 20 травня Держрадою Криму в першому читанні законопроекту «Про освіту».

Як сказано у зверненні, текст якого мають «Крим.Реалії», «проект не встановлює і не враховує рівноправний статус кримськотатарської, російської, української мов як державних мов Республіки Крим, тим самим порушує статтю 10 Конституції Республіки Крим».

У Національному русі кримських татар вважають, що документ порушує і Конституцію Російської Федерації, яка говорить, що «в Республіці мають право встановлювати свою державні мови. В органах державної влади, органах місцевого самоврядування, державних установах Республіки Крим вживаються поряд із державною мовою Російської Федерації».

«Через те, що в Конституції Республіки Крим (ст. 10) декларується три державні мови – кримськотатарська, російська, українська, то в державних установах Республіки Крим, у тому числі й освітніх організаціях (установах), навчання в 1-11 класах гарантовано має здійснюватися державними – кримськотатарською, російською, українською мовами», – йдеться у зверненні.

Автори вказують на те, що одна зі статей згаданого проекту закону «позволяє кримським татарам і українцям у Криму конституційного права на вільний вибір мової спіл-

Кримська прокуратура вважає, що обов'язкове вивчення української та кримськотатарської мов у школах півострова суперечить Конституції Росії. Таку думку про поправку кримського віце-спікера Ремзі Ільясова до законопроекту «Про освіту в Республіці Крим» висловив старший прокурор відділу з нагляду за виконанням законів про федеральну безпеку, міжнародні відносини, протидію екстремізму і тероризму прокуратури Криму Валентин Чуприна.

Як повідомляє «Крим Медіа», за словами представника наглядового відомства, Конституція Росії не зобов'язує громадян вивчати будь-які мови, а лише надає можливість для цього. «Тому вивчення всіма особами в Криму додаткових мов – української та кримськотатарської, нехай вони і визнані державними в Республіці Крим, не може бути обов'язком. Має бути передбачена така можливість, якщо людина цього бажає. Це – моя особиста думка, яка базується на конституційних нормах», – пояснив Чуприна. Він додав, що запропонована Ільясовим поправка має пройти відповідну юридичну експертизу.

ТИМ ЧАСОМ... У КРИМУ ПЕРЕЙМЕНУВАЛИ ШКОЛУ ІМЕНІ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ, ТЕПЕР «ВСЕ ТАМ ДОБРЕ»...

У Криму перейменували школу, раніше названу на честь української письменниці Олени Теліги. Про це повідомила «міністр освіти, науки і молоді Республіки Крим» Наталя Гончарова. За її словами, навчальний заклад у селищі Приморське під Феодосією офіційно перереестрували. «Вже все виправили, все там добре», – заявила міністр.

Питання щодо перейменування школи постало на початку квітня, коли голова «комітету» з освіти, науки, молодіжної політики та спорту Володимир Бобков заявив на засіданні комісії «громадської палати» з питань освіти й науки, молоді та спорту Криму, що Олена Теліга була членом Організації українських націоналістів, і додав, що до кримських шкіл «комітет» неодноразово писав про те, що в процесі перереестрації вони мусять «звертати увагу на деякі ідеологічні моменти». Він особисто «перевірив в управлінні освіти Феодосії, чи є ця назва актуальною після перереестрації установи».

«Олена Теліга, котра рекламиувала у 1937 році фашистів, говорила про те, що Німеччина та Італія обрали вірний шлях історичного розвитку, вступила до відділення ОУН-М, а згодом, щоправда, написала кілька непоганих книжок і вірші і за загадкових обставин загинула в Києві у 1942 році. І в 2015 році, в умовах конкретних політичних реалій та політичного становища, кримська школа на цей день, на цю хвилину продовжує називатися її ім'ям», – обурився Бобков, назвавши ситуацію, що склалася, абсурдом. Також Бобков висловив думку, що в старому форматі навчаль-

ний заклад «зможе проіснувати не більше року», оскільки «учні, які бажають продовжити подальшу освіту в Росії, не навчатимуться українською мовою».

ЗОШ № 20 ім. Олени Теліги у с. Приморське – єдина україномовна школа у Феодосійському регіоні Криму. У травні 2014 року над нею нависала загроза закриття в разі відсутності попиту серед мешканців міста: після кримських подій навесні 2014 року учні цієї школи стали масово переводитися до інших навчальних закладів міста. Чутки про закриття школи в селищі розпускалися штучно. Багато батьків перевели дітей до російськомовних шкіл. Багато хто відверто бажав тоді і бажає досі закриття «хочаляцької школи». Попри нездоволення кримчан усім що лишається більше, школа практиче-

но діє в ній навчаються.

Українська поетеса, публіцистка, громадська діячка Олена Теліга 22 лютого 1942 року разом з чоловіком, товарищами та представниками єврейської громади Києва в Бабиному Яру була розстріляна німецько-нацистськими окупантами після ув'язнення в київському гестапо.

<http://crimeania.wix.com/main>

ПІД ВИГУКИ «СТАЛІН-КАТ»...

8 травня на фасаді будівлі Кримського республіканського комітету Компартії РФ у Сімферополі було відкрито меморіальну дошку на честь радянського диктатора Йосипа Сталіна.

Як тільки це сталося, одна з присутніх жінок почала

«САМООБОРОНА» «ЗНЕШКОДИЛА» БАГАТОДІТНУ «ТЕРОРИСТКУ»

Неприємний інцидент стався під час святкових заходів з нагоди Дня Перемоги в Сімферополі 9 травня. Як розповіли «Крим.Реалії» очевидці, мама трійні Гульшан Меметова, яка прийшла на парад ра-

зом із маленькими дітьми, не змогла пройти до місця, звідки спостерігали за подіями ветерани Великої Вітчизняної війни та інші присутні.

Причиною стали представники «кримської самооборони», які

відмовилися пускати багатодітну маму. На їхніх шевронах було вказано «Леви Криму», що означає загін «спецназу» місцевої «са-мооборони».

За словами свідків інциденту, через нерозуміння з боку «ополченців» Гульшан розплакалася, але навіть це ніяк не вплинуло на представників «спецназу».

Жінка разом із дітьми змушені була залишити вказане місце і знайти невеликий майданчик для себе і коляски із трійнею.

Як повідомлялося, 9 травня на площу Леніна в Сімферополі, де зараз відбувається основні урочистості з нагоди Дня Перемоги, співробітники правоохоронних органів пускали бажаючих лише за пеперузками. Згодом навіть «глава» Криму Аксёнов візнав, що з безпекою на травневі свята «п-реборщи» («різноманітні»), через що учасники ходи «Безсмертного полку» не могли потрапити до Вічного вогню. Він пообіцяв, що «будуть зроблені висновки», і наступного року святкування проходить у «більш традиційному для кримчан форматі».

Тобто без аксьонових?

КАША – ЯК «ДЗЕРКАЛО» КРИМСЬКОЇ КУЛЬТУРИ...

У Керчі під час святкування Дня Перемоги 9 травня була організована традиційна польова кухня, перед початком якої відбулася концертна програма, куди ветеранів привезли на спеціально організованому транспорту. Дійство відбувалось на горі Мітридат.

У спеціально відведеній для заходу зоні накрили столи, де волонтери і кухарі чекали на головних гостей дня – ветеранів, повідомляють «Аргументи неділі – Крим». Для них приготували як традиційну солдатську кашу, так і фрукти, овочі, а також різноманітні м'ясні нарізки.

Поки ветерани насолоджувалися концертною програмою, місляни вишикувались у чергу перед входом до огороженої зони з метою отримати свою порцію каші. Люди почали напирати на огорожу, стуки тарілками по столах і час від часу обурено кричали: «Кашу! Кашу!». Особливо активні жінки вимагали у волонтерів та працівників польової кухні пояснень, коли

ж їх, нарешті, нагодують.

За інформацією видання, найбільш обурливе сталося, коли ветеранів почали пропускати до столів: натовп голодних містян кинувся до входу, обігнавши старих, і намагався розштовхати охорону.

Коли ветерани, нарешті, дісталися столів, ніхто з людей навіть не

звернув на це увагу. Вони продовжили ломитися до огороженої зони, розштовхуючи ліктями всіх, хто траплявся на шляху.

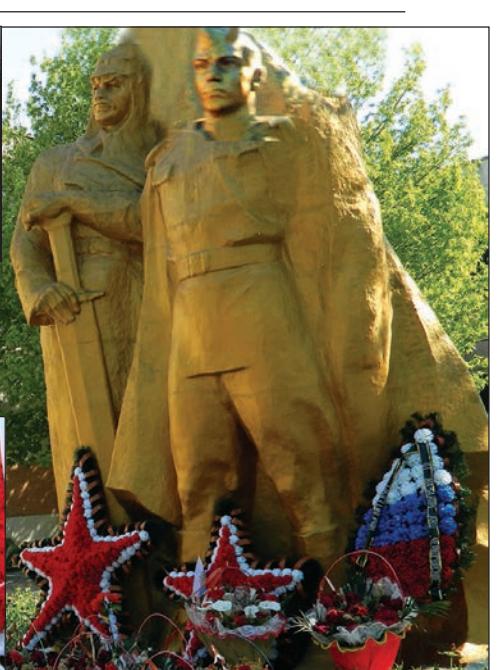
Тільки з часом волонтерам вдалося відмовити бурхливий натовп і звільнити прохід для ветеранів. Незважаючи на обурення містян, каші вистачило всім...

У Криму в селі Чорноморському до пам'ятника на братські могили воїнам-визволителям 9 травня принесли багато квітів: полум'яні гвоздики, троянд, вінки у формі червоних п'ятиконечних зірок та кольорів російського прапора. Вшанували і пом'янули героїв, які полягли на кримській землі...

Наша читачка Марина Марківна Волошина надіслала ось це фото – де серед «зоряно-гвардійської» символіки видніються червоні маки і синьо-жовті стрічечки. Коваль, Дяченко, Колесник, Компанієць, Карпенко, Мелешко, Кравченко, Леоненко... Серед прізвищ, викарбуваних на граніті, принаймні половина – українські.

Рідні українські душі, вони почують...

ЛОСЕНКОВ С.С., КОЛЕСНИК О.С., КОТЕЛЬНИКОВ І.С., КОТЕНКО І.П., КОТАР А.З., КРАВЧЕНКО А.І., КРАВЧЕНКО К.В., КРАВЦОВ І.І., КРАДЬКО А.К., КАРАСЬ А.З., КАРАСЬ Г.Г., КАРЕВ Н.И., КАРИМНІЙ Н.І., КАРПЕНКО А.І., КАСМЕНОВ Г.П.

«КУПИ ІКОНУ, ВРЯТУЙ ЖИТЯ»

ПРО МИСТЕЦТВО, ВІЙНУ І МЕДИЦИНУ

У Німеччині пройшла акція «Купи ікону, врятуй життя» зі збору коштів для медиків, які рятують життя військовим і цивільним на сході України. Благодійні аукціони відбулися в Лейпцигу, Берліні, Мюнхені, Франкфурті та Ганновері. Всі зібрані кошти йдуть на підтримку першого добровольчого госпіталю ім. Миколи Пирогова.

Про проект «Ікона на ящиках від патронів: мистецтво, яке перетворює смерть у життя» кореспондентові «Укрінформу» розповів співзасновник і голова наглядової ради цього госпіталю Геннадій Друzenko.

«Це не просто культурний феномен — ікона на ящиках від патронів, а й акція людей мистецтва в підтримку медиків; це символізує об'єднання тих, якось робить життя крашими: одні лікують, інші одухотворяють, — розповів Геннадій Друzenko. — Охочеолучається до акції закордонне українство, намагаючись зробити свій внесок. У Лейпцигу зібрали понад півтори тисячі євро, в Берліні — майже тисячу».

Початок проекту було покладено в Києві, в Софії Київській, потім виставка була організована у Верховній Раді, потім вона відправилася в Маріуполь.

За кордоном вперше провели благодійну акцію в Польщі. Пізніше половина ікон — 19 робіт і картини (всього 7 авторів) — помандрували по Німеччині, а половина після Люблінського замку експонується в Національному музеї імені Андрея Шептицького у Львові. 11 травня експозиція вже була в Празі. Наприкінці травня планується виставка в Посольстві Литви в Україні, далі поїде до Гааги, а 22–26 червня буде демонструватися в Європарламенті.

Все більше і більше художників приєднуються до акції, в тому числі й ті, хто працює не в іконописній

манері. Допомагає і чудовий поет, кобзар, бандурист Тарас Компаніченко, який їздить по містах і пропагує діяльність госпіталю.

Коротко представляючи перший добровольчий госпіタル ім. Миколи Пирогова, Геннадій Друzenko розповів, що за 100 днів роботи («ювілей випав на Великдень») через нього пройшли більше тисячі пацієнтів. У тому числі було проведено низку «вкрай складних операцій, які не робив ніхто, крім наших медиків». Як приклад Друzenko назвав протезування судин, в якому виникла необхідність при виході з Дебальцевого. «Вісімом бійцям вдалося уникнути ампутації тільки завдяки двом судинним хірургам, які були в складі нашого госпіталю».

Унікальність першого добровольчого госпіталю його організатори вбачають у тому, що він працює ситуативно: «Є бойові дії, всі переключаються на військових, коли немає активних бойових дій, головна увага — на обстеження як військових, так і цивільних осіб». Крім того, госпіタル ще виконує і велику гуманітарну місію, жителі Донбасу отримують якісну, швидку і безкоштовну медичну допомогу. «Це і є те, що дає ім аргументи — навіщо Україна розсює їхній страх перед

«фашистами» і «бандерівцями», — вважає Друzenko.

Місце ротації госпіталю, який складається з машини-операційної та кількох допоміжних автомобілів, погоджують з Генштабом і місцевою владою. «Ми можемо бути там, де ми найбільше потрібні. На даний час це — Артемівськ Донецької області, Попасна Луганської та два невеликі медпункти біля селища Піски, де найбільш гаряче», — говорить Друzenko.

Резюючи, він зазначає, що ідея з об'єднанням медиків та митців дуже своєчасна і вдало реалізована. «Вона, дійсно, перетворює смерть у життя», — впевнений співрозмовник агентства. Він також сподівається на те, що турне по Німеччині та розповіді про проект, про госпіталі зможуть переконати в тому, що зібралися дуже мотивовані команда, яка лікує тіла і душі.

Ольга ТАНАСІЙЧУК
м. Берлін

У МЕЧЕТАХ КРИМУ 18 ТРАВНЯ МОЛИТИМУТЬСЯ ЗА ЖЕРТВИ ДЕПОРТАЦІЇ

У мечетях Криму 18 травня, в день 71-ї річниці насильницької депортациї кримськотатарського народу зі своєї історичної Батьківщини, об 11 годині пройдуть традиційні молитви (дуа) за жертвами депортациї, інформує «Крим.Реалії».

Духовне управління мусульман Криму і Севастополя й особисто муфтій Криму хаджі Еміралі Аблاءв закликали одновірців приєднатися до молитви. «Вшанування померлих є обов'язком кожного мусульманина», — нагадали в муфтиї.

Як повідомлялося раніше, російська міська адміністрація Сімферополя офіційно відмовила Меджлісу кримськотатарського народу в проведенні жалобного мітингу, приуроченого до річниці депортациї. До того ж у Меджлісі не виключають провокаційних мітингів з боку російської влади.

До анексії Криму Росією в річницю депортациї в Сімферополі щороку проводили Все-

кімський жалобний мітинг, в якому брали участь десятки тисяч людей.

У Києві основні заходи в пам'ять про жертви депортациї кримськотатарського народу розпочалися 14 травня. Акції на підтримку кримських татар пройдуть у Варшаві та Берліні.

* * *

У Білогірському районі Криму нещодавно урочисто відкрили Соборну мечеть Джума-Джамі (на фото), збудовану з ініціативи і за сприяння братів Ресуля і Ремзі Веліляєвих.

Будівництво мечеті було заповітною мрією нашого батька — Велліулах-оглу Рєфат-ага', і втілити цю мрію вдалося протягом двох років, — зазначили на відкритті брати Веліляєви. «Ми виконали заповіт батька. Його мрію. Сподівається, ця мечеть стане тим центром, де будуть об'єднуватися люди», — сказав Ресуль Веліляєв.

На урочисте відкриття Соборної мечеті зібралися більше 500 людей. Серед запроше-

них — перший заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу Наріман Джелял, а також віце-прем'єр Криму Руслан Бальбек і глава Держкомнацу Криму Заур Смирнов.

Примітно, що під час відкриття нової мечеті над її будівллю з'явилася кругла веселка. Присутні сприяли це як «знак» і «благословення» згори. На відкритті мечеті також розповіли про історію стародавнього міста, читали аяти з Корану і прослухали вітання муфтія Криму хаджі Еміралі Аблاءва. Печесні гості подарували новій мечеті кілька примірників Корану і картини.

Мечеть прикрашають два мінарети, заввишки 33 метри. Купол споруди розписаний кримськими майстрами, для внутрішньої обробки використані цінні породи деревини. У майбутньому поруч із мечеттю планується збудувати медресе — мусульманський навчальний заклад.

ФЕОДОСІЙ ПЕЧЕРСЬКИЙ

Преподобний Феодосій Печерський народився близько 1036 року у місті Василькові, неподалік Києва, у родині княжого службовця. В українських православних церквах його вшановують 16 травня.

Але молоді роки цього достойника пройшли у Курську, куди перебралася родина. Сім'я Феодосія була глибокою християнською віри, побожною. У цьому особливо відзначався батько. Щира молитва, милостина убогим, похертви на храми (не скупився, щедро обдаровував) — все це стало для нього звичною справою. Однак батько помер, коли хлопцю виповнилося 14 років.

Вже з раннього дитинства Феодосій дуже уважно ставився до церковних почань, богослужіння, прагнув достеменно пізнання релігійну науку, цікавився новозавітними розповідями про життя і діяння Ісуса Христа, інших святих, насамперед, — ченців-пustельників, страдників та мучеників за Христову віру. Проте маті аж ніяк не підтримувала його релігійних настроїв та духовних поривів. Вона доволі прагматично мріяла про світську кар'єру свого «дитята».

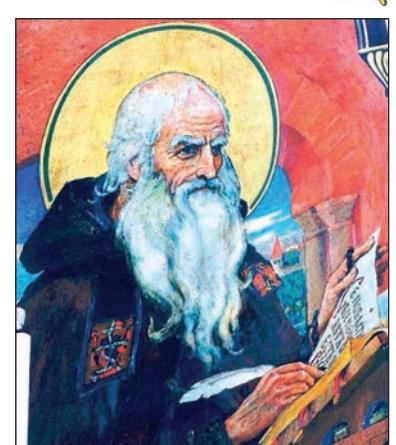
Сталося навіть таке, що одного разу Феодосій спробував утекти з дому, аби разом з прочанами відвідати Святі місця Єрусалиму. Вольова і хита матуся наздогнала синочка і повернула додому. Можемо тільки уявити, який розpac пережив Феодосій. Та якби там не було, все ж всі материнські застереження виявилися марнimi. Феодосій ревно прагнув хоч якось прислухитися Христові Церкві. Тому, довідавши, що в деяких церквах не вистачає проскурок, він почав молоти муку, вилікати їх та віддавати у храми «за так». І цим вчинком маті була вельми незадоволена.

...Знову втеча. Того разу Феодосій знайшов прихисток у віддаленому місці біля священиків, прислуговував під час богослужіння та продовжував вилікати проскурки. Але і тут маті знайшла його...

Незважаючи на непоборне бажання матері не бачити свого сина у чернечому одязі, на суворі покарання за спроби втекти з дому, Феодосій у 23-річному віці таки назавжди залишив Курськ, світське життя і прибув до Києво-Печерського монастиря.

Він вже добре знат про духовні подвиги тодішнього ігумена — Святого Антонія, засновника обителі, тож безпосередньо звернувся до нього, аби той допоміг йому стати ченцем. Антоній зважив на ширі бажання Феодосія і радо прийняв до себе.

Та через чотири роки маті знайшла його навіть у Києво-Печерському монастирі. Однак цього разу сталося зовсім зворотне. Феодосій вмовив свою маті... теж стати черницею. Диво див! Вона погодилася і прийняла постриг у монастирі Святого Миколая в Києві.

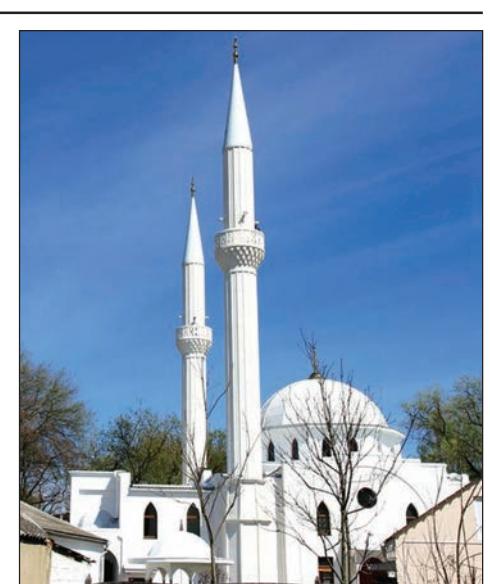
Вже на перших порах перебування у Києво-Печерському монастирі Феодосій відзначався надзвичайно суровим дотриманням чернечих обітниць, що велими здивувало і самого Святого Антонія. Уесь час «новоспечений» чернець проводив у праці, пості та молитві. Вважають, що він носив на тілі вериги (окови) та волосяницю. На відпочинок відвідав мізер часу. Спав сидячи, ів тільки сухий хліб, зрідка варені овочі.

1062 року брати-ченці обрали його своїм ігуменом. Але на тій духовній кафедрі Феодосій аж ніяк не змінівся. Навпаки, він навіть посилив суворе ставлення до себе, сам виконував найважчі роботи, не доручаючи її нікому з ченців. Водночас проводив мудре керівництво обителлю, тож кількість ченців за час його ігуменства значно зросла. Водночас він запровадив кардинальні зміни, тобто виступив реформатором. Печерне життя монахів, що мало абсолютно ізольований характер, нагадувало пустельницьке життя, не відповідало зорів ідеалістичним засадам. Відтак — на поверхні були збудовані нові келії для ченців, які переселилися туди з печер. (Скажемо відверто — було й багато неохочих). А в печерах почали ховати тільки спочилих у Бозі братів. Щоправда, у підземеллях залишилося кілька монахів, які перебували у затворах. Новий ігумен не перечив даним ними обітницям.

Щоб правильно врегулювати новий спосіб життя чернечої братті, Феодосій використав принципи статуту Студійського монастиря, які свого часу уклав Теодор Студит. Тому преподобного Феодосія вважають другим засновником (після Антонія) Києво-Печерського монастиря. За часів його ігуменства у 1073 році була закладена нова мурівана церква Успення Пресвятої Богородиці.

Помер Святитель у 1074 році. Похований у Дальніх печерах Києво-Печерського монастиря, які отримали назву — Феодосієві. Займався достойник і літературною творчістю. З його повчань відоме «Про муки Божі».

Підготував Тарас ЛЕХМАН, журналіст

НА СКІЛЬКИ САВЧЕНКО ВИЩА ЗА ПУТИНА, АБО 14 МАЛОВІДОМИХ ФАКТІВ ПРО НАДІЮ

Свій 34-й день народження відзначає українка Надія Савченко зустріла у російській тюрмі. 11 травня стало також 329-м днем незаконного ув'язнення. А ще — нерівною боротьбою проти владодаря Кремля, яку нескорена жінка явно виграє «по очках».

Акції на підтримку Надії Савченко з ногоди її дnia народження відбулися у багатьох містах світу. Її співчувають і за неї вболівають у різних кінцях планети, бо вона вже стала символом України. Але, окрім цього, Надія — звичайна земна людина, яка вперто, крок за кроком, долала перешкоди на шляху до своєї мрії.

«Укрінформ» зібрав деякі факти з біографії Надії Савченко, що розкажуть про неї як про людину.

Різниця у віці у сестер Надії і Віри становить 1 рік і 8 місяців, тобто вони майже ровесниці. Вони — пізні діти, оскільки їхня мама Марія Іванівна вийшла заміж у 42 роки. Її родина була розкуркулена і заслана на Колиму, а відтак, дідуся та бабуся дівчата майже не пам'ятають.

Четверо братів матері Марії Іванівни загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни, двоє дійшли до Берліна, один — у складі Білоруського, другий — Українського фронтів.

Батько Надії — Віктор Савченко — був інженером із сільськогосподарської техніки, певний час, як фахівець, належав до радянської партійної номенклатури. Під час Великої Вітчизняної війни працював на Київському патронному заводі. Помер на весні 2003 року, а через піврік доночка вирішила стати льотчиком. До Надії ніхто в родині жодного стосунку до військової служби не мав.

У дитинстві Надія, на відміну від сестри, не дуже любила читати, смак до книг відчула згодом. Один з найулюблених авторів — Річард Бах, особливо подоба-

ється «Чайка на ім'я Джонатан». Надія обожнює театр. Її улюбленій фільм — «Втеча із Шоушенка».

Уперше Надія полетіла на літаку в 4-річному віці у Крим з батьками. Тоді мама не могла відрівняти її від вікна, і саме тоді дівчинка почала марити небом. Мрія стати льотчиком у неї виникла в 17 років, а поштовхом стала розповідь її 19-річного друга, з яким вона разом ганяла на мотоциклі. Однак хлопець не наважився вступати до льотного училища, а Надія вирішила спробувати. Проте у Харківському університеті повітряних сил її сказали, що спершу треба послужити в армії. У військоматі, куди дівчина прийшла з цією ідеєю, її послали по довідку до психіатра.

Надія — про свої мрії і бажання

«Це — мої мрії, мої бажання, навіть якщо вони не схожі на більшість стандартів, які є в людей. Треба не боятися бути собою, треба не боятися бути відкритою, не боятися йти вперед».

Під час служби у першому контрактному батальйоні 95-ї Житомирської десантної

автомобільної бригади Надія отримала прізвисько Кулья. Вона причепилася до неї після того, як командир сказав, що Савченко ходить швидше, ніж вони думають, «як куля».

Щоб не носити обмундирування російського виробництва, Надія, яка здобула освіту модельєра-дизайнер, під час служби в армії сама пошила собі солдатську форму. Перед поїздкою в Ірак, для чого треба було надати згоду на це найближчих родичів, Надія підготувала всі документи, привела маму до нотаріуса і сказала підписувати. Мама спершу розплакалася і сказала, що не відправлятиме своїми руками дитину на смерть, однак Надія наполягла на свою, сказавши мамі, що сестер у сім'ї двоє, тож у разі чого її буде для кого жити.

Надія — про службу в Іраку

«Мені просто подобалося їхати колою БТР-ів, коли скека 55, і ти весь лицький, брудний, пісок, зброя, залізо гаряче, важке. І ти просто бачиш — попереду іде БТР з такими самими хлонцями, які так само, як ти, хекають від спеки. І ти просто розумієш, що не знаєш за що, але ти їх так любиш! Ти розумієш, що в них є і погане, і хороше, але ти просто їх чомусь любиш. Можливо, просто любиш саму ситуацію, можливо, просто любиш саму атмосферу, можливо, дійсно, — це твоє, армія — це просто твоя робота».

Надію дівчі відрахували з Харківського університету повітряних сил з формуллюванням «непридатна до вильотів як льотчик», хоча справжньою причиною була її різкість і безкомпромісність. Уперше її відрахували за те, що вона відмовилася збирати гроші з курсантів на ремонт казарм і відкрито заявила керівництву, що не буде цього робити, бо в них мізерна стипендія. За це її наступного дня відрахували, однак вона поїхала до командування, показала свої оцінки, і її відновили. Вдруге — під час чергування в ідаліні аеродрому, де курсанти були на практиці, її група не встигала помінати столів прибори, і Надія попросила всіх прибрати за со-

06-Чер-08 17:26

бою посуд. Але двоє офіцерів прогнорували її прохання і залишили брудні тарілки на столі. Після цього обід та вечірю цим командиром курсантка Савченко насипала в їхній брудний посуд. Її знову відрахували, хоча вона вчилася на «відмінно», проте Надія знову відновилася, хоча училище закінчила не як льотчик-винищувач, а як штурман по класу реактивного бомбардувальника «СУ-24».

Перший самостійний політ Надія здійснила на літаку «Як-52». Диплом писала по «СУ-24», однак через заборону жінкам літати на техніці з реактивними двигунами її в останній момент направили на іншу машину — вертоліт Мі-24.

Надія — про час у небі
«Це той час, коли я відчуваю себе щасливою, коли я навіть не пам'ятаю, як мене звати, не пам'ятаю нічого, крім того, що я роблю. Це — те, заради чого я живу. У небі я дійсно щаслива!»

— Під час служби в Іраку до Надії зализається принц Ес-Сувейрі. Він привозив її на КПП золото, троянди та фінікі і намагався домовитися з її колегами-чоловіками, щоб віддали її йому за дружину. Причому пропонував за неї 50 тис. доларів, у той час, як звичайний калим за дружину в Іраку — 2,5 тис. доларів. Надія брала лише квіти та фінікі, а потім комбат пояснив принцу, що така угода неможлива, бо в Україні не ті традиції, і жінки в нас не прододаються.

— У 2012 році Надія Савченко брала участь у шоу «Битва екстрасенсів». Тоді ясновидиця з Америки Криста Урбан, яка мала виявите снайпера, що цілився у неї з автомата, сказала, що сплутала енергетику Надії з чоловіком.

Платкатами: «Ми з тобою, Надіо!», «Наді — свободу, Путіна — у тюрму!», «Гаагу — фашисту Путіну». У ході акції активісти читали вірші, у тому числі «Антипутінський марш», оснований на вільному переказі віршів Маяковського. З будівлі генконсульства до них, зрозуміло, ніхто не вийшов.

* * *

У Москві на акції #FreeSavchenko під СІЗО «Матросская тишина» поліція затримала журналістку «Української правди» Анастасію Рінгіс та ще п'ятьох учасників. Про це вона повідомила телефоном з автозака, інформує «УП».

«Жодних гасел я не викрикувала, плакатів не тримала. Затримали просто так», — зазначила журналістка.

Через деякий час Анастасію Рінгіс відпустили з відділку поліції «Сокольники». За її словами, «склали протокол про порушення, попри те, що у мене було журналістське посвідчення і всі знали, що я — не учасник акції, а висвітлюю її. Попередили, що якщо буду я далі висвітлювати якісь акції в РФ, маю дотримуватися місцевих правил участі в акціях». У відділку поліції з нею провели «бесіду» про участь у подібних акціях та зауважили, що вона даремно тримала в руках український прапор...

* * *

11 травня — день солідарності з українським кінорежисером Олегом Сенцовим, повідомлено Радіо «Свобода». Саме цього дня рік тому його затримали в анексованому Криму співробітники ФСБ Росії. Його звинувачують у підготовці терактів у Сімферополі, Ялті та Севастополі з метою дестабілізації політичної ситуації на півострові.

найчастіше трапляється цифра 170 см, однак зустрічається й 167. Кажуть, якось грузинський президент Міхеїл Саакашвілі назвав ВВП «Ліліпутіним», і це остаточно зіпсуvalо їхні стосунки. Однак в українців відповідь на запитання, хто вищий — Савченко чи Путін, однозначна, і в прямому, і в переносному сенсі!

Надія — про листи у в'язниці

«Одного разу конвой приніс мені листи. Їх було п'ять, п'ять перших. Адресовані вони були начебто мені... Але я, поглянувши на відправників, сказала, що не знаю цих людей, а конвой доброзичливо усміхнувся і сказав: «Читаї...». І це стало НЕ черезовою розвагою... Ні! Листи у в'язниці — це сенс життя! День про житий недарма, якщо прийшов хоч один лист! І скільки б їх не прийшло, ти ніколи не втомишся читати їх і відповідати на них!»

* * *

Ще до засідання Басманного суду, який продовжив арешт української льотчиці до 30 червня, Віра Савченко закликала через Фейсбук «небайдужих людей та ворогів» привітати її сестру з днем народження на Майдані Незалежності.

«Поспіваемо «Многая літа!» Креативу на вітальні плакати не шкодуйте! Хочу вірити, що подарунком їй буде ВОЛЯ! А це — справа і наших рук! Один за всіх і всі за одного! Дякую вам! Акція ініційована по світу. Влаштуємо по містах біля посольств РФ УКРАЇНСЬКУ ВЕСНУ!!!» — запропонувала Віра.

...Коли українську бранку вивели після суду в коридор, вона вигукнула: «Слава Росії без Путіна!».

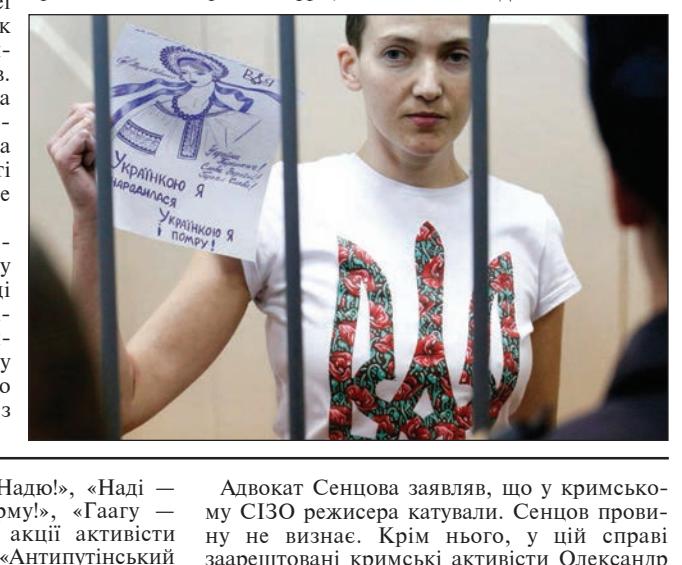
Слава Україні з Надією!
Надія ЮРЧЕНКО

У ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ НАДІЇ САВЧЕНКО ВІДБУЛИСЯ АКЦІЇ НА ЇЇ ПІДТРИМКУ

На Майдані Незалежності в Києві у понеділок пройшла акція #FreeSavchenko на підтримку української льотчиці, народного депутата Надії Савченко, незаконно ув'язненої в Росії.

Як передає кореспондент УНІАН, кілька сотень учасників акції зібралися, щоб разом привітати Савченко з днем народження, а також виступити з вимогою про її негайнє звільнення і звільнення всіх українських політичних в'язнів у Росії.

Oleg Sentsov <i>Kidnapped by the Russians, held in Moscow subjected to torture to force him to take Russian citizenship.</i> Help us liberate Oleg!	Nadia Savchenko <i>Kidnapped by Russia, held in Voronezh.</i> Help us liberate Nadia!
---	---

ЮВІЛЕЙ ПЕРЕМОГИ НА ГОРІ МАКІВКА

У ФРАНЦІЇ ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ КОРОЛЕВИ АННИ ЯРОСЛАВНИ

Представники української громади, духовенства, посольства України у Французькій Республіці, політичні та громадські діячі, представники мерії та мешканці французького міста Сенліс вшанували пам'ять королеви Франції Анни Ярославни.

Учасники церемонії поклали квіти до пам'ятника королеві Анні Ярославні у центрі Сенліса, повідомила власному кореспонденті «Укрінформу» прес-аташе посольства України у Французькій Республіці Олександра Присяжнюк.

«Французи й українці разом вшанували пам'ять видатного політичного діяча Франції, розумної, освіченої і красивої жінки, дбайливої матері та дружини, королеви Франції Анни Ярославни Київської», — зазначила дипломат.

За її словами, у такий спосіб у Франції традиційно згадують спільну історію та події, які відбувалися, у тому числі на території міста Сенліс понад тисячоліття тому. Розум, краса, духовність і освіченість Анни Ярославни (Анни Київської) справляли незабутне враження на її сучасників, додала Олександра Присяжнюк.

100 років тому на горі Маківка Українські січові стрільці у складі Австро-Угорського війська розгромили війська Російської імперії, що мали чотирикратну перевагу.

3 травня від храму святого Йоакима Червонограда вирушив автобус прихожан на це святе для українців місце. Діти Маріїнської дружини храму, козаки Червонограда, повстанці Братства вояків УПА, члени «Самооборони» зі своїми нащадками та інші прихожани вирушили у подорож, щоб традиційно вшанувати перемогу мужніх усусусів над московським окупантам. Чудова погода цього дня стала хорошим знаком.

Підніжжя гори вразило кількістю транспортних засобів патріотів, що приїхали з усіх куточків України на цю подію. Я побачив внизу авто батальйону ОУН, подароване воїнам червоноградськими волонтерами, яке зустрічав і в Пісках. Серед них, хто піднімався на гору, були воїни батальйону Нацгвардії ім. генерала Кульчицького та інших боївих підрозділів.

Цьогоріч до меморіалу на висоті майже в тисячу метрів було прокладено 5 кілометрів дороги, якою рухались легкові автомобілі. Духовний наставник подорожі О. Михайло Нискогуз, козацькі старійшини Йосип Мигаль та Андрій Сухий із козацькою гарматою, а також люди шляхетного віку скористались автотранспортом для підйому.

Тисячі людей заполонили вершину та прилеглі схили. Тільки з наших земляків я зустрів там Віру Олеш із Соснівки і Галину Єремеєву із червоноградської станиці Пласти, котрі добирались своїм ходом. А Павло Савчук із

добрим десятком юних роверистів подолали всю дорогу на велосипедах.

Почалося дійство. Покладання квітів. Молебень. Голова ОДА Олег Синютка зачитав звернення Президента України. Полум'яна промова О. Михайла Нискогузу переривалася оплесками присутніх. (Прослухати її можна за записом YouTube «о. М. Нискогуз на Маківці в 2015 р.»). О. Михайло від Братства вояків УПА передав командирі батальйону ОУН Миколі Коханівському відзнаку Степана Бандери та вручив освячені прапори із написом: «Бог і Україна понад усе».

Приємно, що всі промовці говорили змістово і підтримувались присутніми. Захід не перетворився в сповідь лідерів політисил про власну любов до Батьківщини.

Завершили віче реконструктори товариства «Пам'ять», які відтворили фрагмент бою Українських січових стрільців із Російською імператорською армією за гору Маківку із застосуванням тогачної зброї: гвинтівок, кулемета, гармати, гранат. Про цей бій можна подивитися фільм «Бій за гору Маківку», який записали члени товариства «Пам'ять».

До підніжжя ми з козаком Валерієм Маршалком і дівчатками Маріїнської дружини обрали стару дорогу та гірські стежки. Нашим очам відкрилися жахливі панорами винищених під корінь карпатських лісів. Стало зрозуміло, які злочини дозволила приховати від гостей заходу нова дорога...

Анатолій ТРОЦЮК,
отаман Західнобузького
куреня Прикарпатської Січі
Фото Анатолія Троцюка
та Віри Олеш

везені нею до Франції. Анна Ярославна гідно презентувала на чужині свою Батьківщину, яка в ті далекі часи була більш розвиненою економічно й культурно, ніж Франція.

Образ українки та французької королеви Анни впродовж тривалого часу надихав вітчизняних і зарубіжних митців на створення літературних творів. Вона поставала перед

читачами зі сторінок п'єси «Ярослав Мудрий» українського драматурга Івана Кочерги, роману «Діво» Павла Загребельного. За мотивами твору російського письменника Антоніна Ладинського зняли фільм «Ярославна, королева Франції», а французька письменниця Режін Дефорж написала популярний історичний роман «Анна Київська».

Закінчуєчи першу частину третьої книги, хочу розповісти читачам не тільки про процес фальшування російської історії, а й про те, як московити докладали неймовірних зусиль, аж до збройних, щоб здобути першоджерела, які компрометують імперію, і назавжди заховати їх до московських сховищ. Якнайдалі від цікавих людських очей. У цьому плані показові дії московських царів та генсеків щодо збереження таємниці так званого Прутського розгрому Петра I.

До однієї з безславних поразок російської зброй належить Прутський похід Петра I, який відбувся влітку 1711 року. До речі, в цьому поході брали участь майже всі військові частини знаменитої Полтавської битви. Всі вони через два роки після перемоги були знищені. Серед них, хто зазнав фіаско 1711 року, опинилися обидва знамениті петровські гвардійські полки: Семенівський і Преображенський. Обидва зазнали поразки в Прутському поході, схилили свою зброю і знамена перед військами кримського хана.

Поглянемо на виписки з матеріалів «Листів і паперів імператора Петра Великого», том 11, випуск перший (січень — 12 липня 1711 року): «№ 4500. 5 червня Петро I виришив у дорогу з містечка Гrotka, зупинився в Салапківцях, ночував у Барах. 6 липня Петро I прибув до Брацлава, де на нього чекали обидва гвардійські полки» [78, с. 548].

Які ж стратегічні завдання ставила перед собою петровська (наразі) Московія в Прутському поході 1711 року?

Як побачимо, задуми були значні, навіть грандіозні. Московія, нарешті, зважилася рушити своїм війском на Балкани і спробувати вийти до Босфору й Дарданелл. Це була перша спроба просунутися в балканському напрямку. Невдала.

План Петра I був конкретним: «ти через річку (Дунай. — В. Б.) трохи вище від її впадіння в Чорне море і рухатися по Болгарії на південний захід доти, доки під загрозою не опиниться друга столиця султана — Адріанополь... де в його армію увільняться 30 000 валахів і 10 000 молдаван. Тоді чисельність його війська досягне 94 000» [80, с. 405].

Московські правителі в усі часи розраховували на «братнє гарматне м'ясо». Було поставлено завдання: зіграти на патріотичних почуттях народів, підкорених турецькою імперією. Основним гарматним матеріалом тієї балканської війни мали стати молдавані, румуни й болгари. Хоча, звичайно, військова слава мала дістатися московитам. Щось подібне до «севастопольської слави» пана Лужкова. Мали відбутися так звані «румунська і болгарська Новоросія».

Між іншим, якби московити перемогли в тому знаменитому Прутському поході 1711 року, болгари, румуни і молдавані «на власній шкірі» відчули б пригади московського рабства — кріпосництва, яким «старші брати» народили українців та білорусів.

Для обґрунтування московського походу на Балкани використовували все ту ж ідеологічну зброю — православну віру. Послухаймо звернення Петра I до балканських народів:

«Позаяк турки-варвари, Христової церкви і православного люду гонителі, багатьох держав і земель неправедні завойовники і численних церков та монастирів грабіжники, нездовolenі суть володінням Грецької імперії та багатьох інших володарів не завойованих, але неправдою взятих, і, спокушаючи сиріт,

нікого не слухав. Втім, генерали і фельдмаршал не надто перечили цареві. У головах московитів панував такий собі всеохопний хмільний чад. Швидше за все, вони справді вірили в примарну ідею «третього Риму».

«27 червня було відзначено річницю Полтавської перемоги. Молдавський митрополит Гедеон служив подячний молебень, Феофан Прокопович «читав казання». Піхота, поставлена «в циркуль біля церкви», дала залп з дрібної зброї, був салют із 60 гармат. Потім був обід у царя та Г. І. Головкіна (канцлер дережави. — В. Б.)» [78, с. 558].

Ніхто в цьому поході не очікував поразки. Сподівалися на величезну перемогу над Туреччиною і Кримським ханством, якому ще 10 років тому Петро I і його Московія платили принизливу данину. Про це приниження знав уесь світ і пос-

уважити, що за часів Петра I ще навіть не всі «землі руські» були «об'єднані» його «царською владою». Що потрапляло під руку, те й загрібало.

Однак Константинополь, після підкорення Києва, був першочерговою, «блакитною мрією» московитів. Саме там були витоки того православ'я, після поглинання яких Москва могла здобути титул «третього Риму». Успадкувати титул «третього» можна було тільки поглинувши або знищивши «другий». Ось чи Османська імперія, яка й надалі дозволила існувати «другому Римові», стала разом з ним на довгі роки ворогом Московії. Вони вибили з-під московитів, їхньою церкви і їхнього «Царя» головну ідеологічну опору брехливої світової «величині».

Але вернімося в степи Молдавії.

Відсвяткувавши 27 червня 1711 року зі своїми гвардійськими полками дворічний

повинні були підписати головнокомандувачі армій: турецької — візир Баталджі-паша і московської — Петро I.

До речі, для безпеки підписання Акта капітуляції у ніч на 12 липня між оточеним табором московитів і шатром візира було вишикувано суцільний коридор з турецької гвардії. Тобто хоча переговори зі ставкою візира вів віце-канцлер Петро Петрович Шафіров, але підписувати договір у шатрі візира повинен був особисто Петро I. Безумінно, саме так воно й було. Не для Шафірова був вишикуваний коридор з турецької гвардії.

Російська історіографія подає факт підписання прутської капітуляції як договір про укладення миру. Проте мирний договір між Московією та Османською імперією був укладений в Адріанополі тільки 1713 року.

Зверніть увагу: і в договорах, і в самому Прутському поході 1711 року Московію ще величали Московією, а її народ — московитами. Турки і після крадіжки московитами назвили «Російська імперія» в 1721 році ще майже 20 років не визнавали за Московією цього імені. Як і більшість країн Європи. Але це — інша тема для розмови.

Московська історіографія подає підписання Акта капітуляції армії Петра I як звичайний мирний договір. Мовляв, ми підкинули туркам колосального хабара, і вони, злакомившись на нього, підписали звичайний мирний договір між воюючими сторонами. Що, зрозуміло, звичайна московська брехня! Оскільки після підписання договору другий договір з того ж питання підписувати не потрібно. Цікаво й те, що в матеріалах Петра I є так званий «чорновий варіант договору», який видається за оригінал. Послухаймо:

«№ 4577. Текст, який містив поправки Петра I, надрукований в ПЗЗ як оригінал Прутського мирного договору...» [78, с. 584].

Як вам це?

Щось не сподобалося Петру I в підписаному документі, якщо він його власно руч сфальшував.

Як усі ці маніпуляції схожі на дії його попередника Івана Грозного і йому подібних!

Поки що ми не зачіпаємо текст самого документа. Поговоримо про це пізніше.

Цікавим є ще один аспект підписання Акта капітуляції армії Петра I. У Прутській воєнній кампанії брали участь (виключно за даними Московії): з московського боку — 54-тисячна армія, з турецького — 120-тисячна армія і кримськотатарська кіннота в кількості 70 тисяч шабель. Цілком природно, що російські джерела дещо применшили свої військові сили і значно перебільшили військові сили супротивника. Але не це головне...

(Продовження в наступному номері)

Такі були плани і наміри Петра I в Прутському поході 1711 року.

Уся армія московитів зібралася біля м. Ясси до 24 червня 1711 року. В її складі налічувалося близько 50 тисяч осіб. Слід відзначити, що прибула армія ще дорогою була дуже сильно пошарпана як кримськотатарськими загонами, так і поганим продовольчим постачанням військ. Вважають, що 3-4 тисячі армія втратила у поході між містами Сороки і Ясси, тому що татари не лише триожили війська зайд-заводівників, а й випалили стеж, позбавивши їх можливості випасати коней. У цитованій нами книзі про це сказано дуже скромно: «Загонові Петрою дуже дісталося під час переходу від Сорок до Ясс» [80, с. 224].

Упустити можливість особисто взяти участь у величезному торжестві ніхто не наїживися. Всі хотіли бути присутніми при великій перемозі над Туреччиною, а особливо — над Кримським ханством. Ось чому в Петровому обозі опинилися канцлер держави Г. І. Головкін, віце-канцлер П. П. Шафіров, церковник Феофан Прокопович, імператриця Катерина, близько двох десятків придворних дам (княгині і графині), обидва гвардійські полки та багато інших. Передбачалося відвоювати у турків Константинополь і підпорядкувати Москві Візантійську імперію — здійснити давнє бажання московитських царів.

При богослужінні на честь Прутського походу в Москвському храмі Петро I привсюдно проголосив «свяенну війну проти ворогів Христових» [80, с. 401].

Він пообіцяв звільнити Константинополь, «щоби нащадки поганого Магомета були вигнані до себе на батьківщину, в пісках і пустелі аравійські». Хоча слід за-

ялко, наміри московитів були серйозними, да- лекосіжними.

Саме з часів Петра I здобула своє нове втілення політика світового розбою, вже під гаслом «збирання землі слов'янської». Хоча слід за-

тілько нагадував московитам. Послухаймо:

«Досифей, православний патріарх Єрусалимський, писав: «Кримських татар усього жменька.., і все ж вони хвальяться, що отримують з вас данину. Татари — турецькі піддані, звідки випливає, що ви — піддані Туреччини» [80, с. 412].

8 липня 1711 року авангардні частини генерала Януса зустріли турецькі війська і під їхнім вогнем, зазнаючи втрат, відступили до царської колони.

Хоча нагадати читачам, що під час цього воєнного походу велися військові журнали, де реєструвались накази, події, аналіз та оцінка стану військ, своїх і ворожих, ведення розвідки та бойових операцій тощо. Цілком зрозуміло, що журнал вели офіцери штабу генерал-фельдмаршала Б. П. Шереметева.

За наявними даними, багато генералів одночасно вели власні щоденники. Характерно, що після припізливого розгрому царської армії 8-12 липня 1711 року і після відходу, тобто капітуляції, за річку Дністер 1 серпня 1711 року Петро I особисто відрядував і власноруч переписав все, що вважав за потрібне. Документи, які неможливо було виправити і які приижували та ганьбили особисто Петра I і його державу, були просто вилучені і знищенні. Навіть матеріали

«Листів і паперів імператора Петра Великого» за 1711 рік свідчать про це. У них чітко засвідчено про редактування Петром I усього матеріалу, про його власноручні записи, а вилучені і знищенні матеріалів позначені так: «Указ не знайдено», «Документ не знайдено», «Лист П. П. Шафірова до царя не знайдено» і т. ін.

Після викладу теми ми зрозуміло, чому їх «не знайдено», тобто знищено.

Отже, що ж відбувалося далі з Петром I та його армією? «Термінові накази царя Реп-

ніну швидше підвєсти третю колону на підмогу двом першим залишалися марнimi. Солдати Репніна були затиснуті татаєрською кіннотою в Станішеві та не могли рушити вперед... Цар, страйгений відсутністю корпусу Репніна (*прийняв рішення. — В. Б.*) відступати у бік Станішеві, але дівізії Репніна. Відступ почався вночі і тривав усьє наступний ранок. Це був жахливий перехід. Турки йшли по п'ятаках на візира бізнесу. Царівні атакували розкинувши або знищивши «другий». Ось чи Османська імперія, яка й надалі дозволила існувати «другому Римові», стала разом з ним на довгі роки ворогом Московії. Вони вибили з-під московитів, їхньою церкви і їхнього «Царя» головну ідеологічну опору брехливої світової «величині».

Повинні були підписати головнокомандувачі армій: турецької — візир Баталджі-паша і московської — Петро I.

До речі, для безпеки підписання Акта капітуляції у ніч на 12 липня між оточеним табором московитів і шатром візира було вишикувано суцільний коридор з турецької гвардії. Тобто хоча переговори зі ставкою візира вів віце-канцлер Петро Петрович Шафіров, але підписувати договір у шатрі візира повинен був особисто Петро I. Безумінно, саме так воно й було. Не для Шафірова був вишикуваний кор

КРИЛО НАДІЇ. УКРАЇНСЬКА МУЗИКА В КРИМУ І ТЕРНОПОЛІ

Так періодичні видання Тернополя анонсували проведення в місцевому музичному училищі ім. Соломії Крушельницької за підтримки Державного комітету телебачення і радіомовлення України презентації нотного збірника вокальних творів визначного українського композитора, диригента, культурно-громадського діяча Василя Безкоровайного. Він родом з Тернополя. Народився 12 січня 1880 року, а завершив свій життєвий шлях, по якому залізними лещатами прокотилися дві світові війни, у місті Буффало (США) 5 червня 1966 року.

Це вже четверте, здійснене протягом кількох останніх років видання його музики Сімферопольським міським науково-творчим товариством композитора Василя Безкоровайного, яке заснував і очолює його діяльність внучник племінник Богдан Безкоровайний, заслужений працівник культури України, артист оркестру Державного академічного музичного театру Республіки Крим. Він спільно з дружиною Наталею Безкоровайною, засłużеною артисткою України, доцентом кафедри вокально-го то інструментального мистецтва Кримського університету культури, мистецтв і туризму підняв на поверхню всю спадщину митця, яка десятиліттями залишалася недослідженою.

У нотний збірник «Василь Безкоровайний. Вокальні твори» ввійшло 47 солоспівів, 14 з яких уже друкувались невеликим накладом за кошти автора, а 33 перебували в рукописах. І нині, коли Богдану та Наталії Безкоровайним удалося вибудувати обґрунтовану панораму во-

кальної творчості Василя Безкоровайного, як і творчого доробку в усному обсязі, що налічує понад 350 різноманітних творів для скрипки, віолончелі, фортепіано, хорів, голосу та оркестрів, вони приїхали в рідне місто композитора, де є вулиця його імені, а в дитячій музичній школі № 1 ім. Василя Барвінського функціонує кімната-музей, в якій зберігаються ноти, фотографії, особисті речі автора всесвітньо відомої музики, в тому числі й рідкісний народний інструмент цитра та ключ до неї.

Багато нових, невідомих тернополянам архівних матеріалів, видань, компакт-дисків про життя і творчість славетного земляка було продемонстровано на розгорнутій у музичиці виставці з особистої колекції подружжя Безкоровайних, а також показано відеофільм провідного редактора Центру інформаційних і соціальних технологій розвитку міжнародних комунікацій у

Республіці Крим Сергія Ануров'єва «Затремтіли струни» про Сімферопольське міське науково-творче товариство композитора Василя Безкоровайного.

Б. Безкоровайний у 1977-1981 роках навчався в цьому училищі на відділенні струнно-смичкових інструментів у талановитого педагога Романа Теленка. І, вийшовши на сцену з розповідю про свого знаменитого родича, згадав, як 34 роки тому тут

відбувався концерт, в якому він, 21-річний юнак, зіграв на контрабасі «Танець із шаблями» Арама Хачатуряна. Акомпанувала йому тоді піаністка Габріела Теленко. І в день презентації збірника вона також була на сцені, на своєму звичному місці за фортепіано, акомпануючи дружині колишнього учня — Наталії Безкоровайні, яка виконала два солоспіви з презентованого збірника: «Затремтіли струни» на слова Олександра Олеся та «Де жить, листочку?» на слова Богдана Лепкого.

У концертній програмі, яку вела Марія Чорненька, колишня випускниця, а нині викладач училища, прозвучало ще кілька солоспівів і фортепіанний твір Василя Безкоровайного у виконанні студентів.

Цього року минає 135 років від дня народження композитора і, за словами директора музично-го училища Михайлай Рудзінського, ця дата спонукає педагогів і студентів до більш поглиблених вивчення та популяризації серед населення творчості відомого в мистецьких колах світу земляка, автора чудових інструментальних і вокальних творів. І сприятимуть у цій роботі подаровані училищу подружжям Безкоровайних сто примірників нового видання. Воно рекомендоване до

друку Вченому радио Кримського університету культури, мистецтв і туризму та адресовано студентам, викладачам музичних закладів, а також усім шанувальникам української вокальної музики.

Спеціальну програму з вокальних творів В. Безкоровайного планує підготувати і солістка філармонії, народна артистка України Любов Ізотова.

Богдан і Наталя Безкоровайні взяли участь у телевіртуалі «Ранок з ТТБ», в якій розповіли про свою дослідницьку роботу як в Україні, так і за кордоном, про поїздку в США, де провели концерт пам'яті композитора, а репортаж з презентації збірника транслювався в інформаційних випусках обласного телебачення. Нове нотне видання передано та-кою в інші музичні заклади області, бібліотеки, обласний архів, музей Богдана Лепкого в його рідному місті Бережани.

Історія життя й творчості тернопільського композитора, музиканта та педагога Василя Безкоровайного, розказана зі сцени, телеекрана, опублікована рядками нот у партитурі, стає матеріалом для високого звучання, стає легендою.

Валентина НАСТИНА

ШАНОВНА РЕДАКЦІЯ! Виришила надіслати вам свій вірш «Ода родині» до Міжнародного дня сім'ї, який ми святкуємо 15 травня. Я писала його для своїх друзів — родини ВАЩУКІВ.

Батьківщина і родина — це найдорожчі наші скарби. Любов і злагода між членами родини та між усіма українцями — запорука добробуту і процвітання родини і країни, тому в ці нелегкі часи ми повинні ще більше любити і шанувати одне одного.

ОДА РОДИНІ

В сім'ї моїх друзів — любов і повага, Яскравим взірцем може бути вона. Палкі патріоти, сердце їх відвага Мене надихає, мов ніжна весна. Нехай ця весна для всієї родини Нетлінні скарби у дарунок несе. Щоб квітла сім'я Ваша в лоні країни, Я МИРУ бажаю Вам понад усе! «Любіть одне одного» —

вчить нас Всевишній, щоб дітям, онукам в любові рости. Моліться за батька, який Вам раніше Дороги відкрив у широкі світи.

А матінка Ваша, як сонце у небі, Усіх зігрива благодатним теплом. «Швидка допомога» — усім, кому треба, До ніжок її припадіть Ви чолом. Вона найуміріша у цілому світі: Її цар Соломон що перлunu віддав! «Нехай твоя стежка

простелиться з квітів! — Так палко і ніжно її син побажав. А донечка сина, найстарша онука, Привіти сердечні її шле звідусіль. Далися онуці мистецтво й наука, Тому що бабуся доклада зусиль. Красунечка донька синочків трох має, Любов материнську у серці несе,

Тому свою неньку безмежно кохає. Не треба тут слів — очі скажуть про все!

Молодші онуки (такі янголята!) — Прожить без бабусі не можуть і день. Дарунки готують до кожного свята Та дружно співають для неї пісень.

I зять, і невістка осяйно щасливі, Шо долю таку ім Всешишній послав. Невтомно працюють на батьківській ниві, Щоб справа його в майбутті прососла. Матусю-бабусю шануйте щоміті, Віддячуйте подіком кожним своїм. Усі воєдино навіки Ви зліті! Я Вас закарбую у вірші мої...

Тетяна КОМЛІК м. Київ

На фото — Берегіна роду Ващуків — «матуся-бабуся» Євгенія Степанівна та двоє наймолодших онуків: у вишиванці — Рома, він у другому класі; на руках у бабусі — Мишко, йому щойно виповнився рік.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ! Оскільки жодних офіційних наказів або розпоряджень, що стосуються зміни формату випуску «Кримської світлиці», з моменту окупації Криму ми не отримували (а згідно з українським законодавством, такі рішення узгоджені приймаються лише співзасновниками засобів масової інформації або судом), продовжуємо готовувати до друку щотижневі номери газети і направляти їх до київської друкарні. Як і раніше, починаючи з 2002 року, на редакційному сайті щоп'яtnicja виставляється електронна версія тижневика, зокрема у pdf-форматі. Розміщену нижче інформацію про умови передплати «Кримської світлиці» та інших культурологічних видань продовжуємо публікувати як нагадування «борцям» за інформаційний простір України про їхні держслужбові зобов'язання перед читачами і державою. Редакція «KC»

О ФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. **Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nnu.kultura@gmail.com**

